[БҮХЫ] ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой
ҮНЭН

[ВКП](б)-гэй ОБЛАСТНОЙ БА ГОРОДСКОЙ КОМИТЕДҮҮДЭЙ, БУРЯТ-МОНГОЛОЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ОРГАН.

№ 222 (6151)
НОЯБРИИН
4
СУББОТО
1950 он

Сэн 20 мүнгэн.

Коммунистнууд ба комсомолецууд! Ажахын ба культурын хүсэн түгэс шэнэ дэбжэлтын түлөө, советскэ гүрэнэй хүсэ шадалые улам саашадань бэхижүүлхын түлөө тэмсэлшэдэй түрүүшын зэргэнүүдтэ ябагты!

(Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин 33 жэлэй ойдо зорюулагдаһан, Бүхэсоюзна Коммунистическэ (большевигүүдэй) Партиин Центральна Комитедэй Уряануудһаа).

СОВЕТСКЭ ЭМХИ ЗУРГААНУУДТА ҮБУУЛАГДАХА ПАРТИЙНА ХҮДЭЛМЭРИ

Социалистическэ гүрэн өөрын-гөө бүхы олоянзын, олон талатай ба шадабари түгэс аппарадтаа хамта, коммунизм байгуулха шухалын шухала зэбсэг мүн. Арадаар байгуулагдаһан ба хинагдадаг манай гүрэнэй аппарат —дэлхэй дээрэ эгээн демократическа аппарат юм. Социалистическэ гүрэнэй хүсэ ба шадалые үргүүлхэ тухай, советскэ хүнүүдэй бүхы материальна ажаһуудалай ба культурна хэрэглэлые бури хүсэд дүүрэнээр ба бүхы талаарнь хангаха тухай анхарал оролдолго гаргахаһаа ондоо зорилгонууд ба интересүүд гэжэ тус аппарадта байхагүй.

Советскэ гүрэнэй аппарадта манай ороной ажалшад хизааргүй ехээр найдадаг, дурладаг ба хүндэлдэг.

Советскэ гүрэнэй аппарадые бүхы хэмжээгээр бэхижүүлхэ тухай, коммунизмын хэрэгтэ үнэн шударгуу хүдэлмэрилэгшэдые гүрэнэй аппарадта шэлэн олохо ба дэбжүүлхэ, тэдэнние хүмүүжүүлхэ, советскэ аппарадай хүдэлмэриин формо ба методые улам һайжаруулха тухай Ленин—Сталинай парти эсэшэ сусашагүйгөөр оролдолог байгаа, оролдожо байна.

Гүрэнэй аппарадай хүдэлмэрилэгшэд, советскэ албахаагшад — арадай зарсанар болоно. Парти хадаа бүхы практическа хүдэлмэридөө ниитэ гүрэнэй интересүүдые хүтэлбэри болгодог, парти ба правительствын директивэнүүдые ажал хэрэг дээрэ бүрин бэелүүлдэг, советскэ хуули ёһые ба гүрэнэй жаяг заршамые бэхижүүлдэг байхаар советскэ албахаагшадай олонтоото кадрнуудые һургадаг байха юм. Ажалша арадай дундаһаа урган гараһан ба арадайнгаа туһада ажалладаг манай советскэ албахаагшад бултадаа үндэр дээдэ моральна шанартай, хүдэлмэридөө үүсхэлтэй ба бүтээсэтэй, ажалшадай хэрэгцэлдэнь анхаралтайгаар хандадаг, хойрог ба нобшо ябадалда эбсэшэгүй байдаг. «Советскэ администрациин машина хадаа,—гэжэ В. И. Ленин заана,—нарин нигтаар, үнэн сэхээр, эршэмтэйгээр хүдэлмэрилдэг байха ёһотой».

Советскэ эмхи зургаануудай бүхы хүдэлмэридэнь партийна организацинууд ба тэндэ хүдэлмэрилдэг коммунистнууд ехэ үүргэ дүүргэдэг.

Советскэ эмхи зургаануудай партийна организацинуудай зорилго юуб гэхэдэ, тэдэнэр манай эмхи зургаанууд дотор советскэ журимые үнэхөөр һайнаар сахигшад байха ёһотой гэжэ нүхэр Сталин үшөө 1926 ондо зааһан байна. **«Бүхы партиин ажабайдалтай советскэ ячейкэнүүдэй холбоотой байхые, советскэ ба ажахын аппарадые улам һайжаруулха, тодорхойгоор ажалладаг болгохо ба хүн зондо бури дүтэлүүлхэ, үнэн сэхэ ба нарин хянуур болгохо ябадалдань партида туһалдаг байлга туйлаха хэрэгтэй»** гэжэ нүхэр Сталин хэлэнэ.

Нүхэр Сталинай заабаринуудые хүтэлбэри болгон, советскэ эмхи зургаануудай партийна организацинууд гүрэнэй аппарадай хүдэлмэрилэгшэдые идейно-политическээр хүмүүжүүлхэ ба политическээр хатуужуулха ехэ хүдэлмэри ябуулна, марксистско-ленинскэ теори шудалха ба мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ хэрэгтэнь советскэ албахаагшадта туһална. Шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэлгые дэлгэрүүлэн, партийна организацинууд хойрог нобшо ябадалтай эрид шууд тэмсэнэ, урдаа табигдаһан эрилтэнүүдые советскэ эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй дүүргэжэ шадахаар байха ябадал туйлана.

Ажахые хүтэлбэрилхэ большевистскэ метод гэдэг юуб гэхэдэ, советскэ ба ажахын органуудые бүхы хэмжээгээр бэхижүүлхэ, парти ба правительствын директивэнүүдые хаһа саг соонь бэелүүлгэ туйлаха, урдаа табигдаһан зорилгонуудые дүүргэхэ хэрэгтэ советскэ ба ажахын аппарадай хүдэлмэрилэгшэдэй үүсхэлые бүхы хэмжээгээр хүгжөөхэ шухала.

Советскэ эмхи зургаануудтахи партийна эхин организацинуудай эрхилдэг партийно-политическэ хүдэлмэрине улам һайжаруулха гээшэ советскэ аппарадай хүдэлмэрие саашадань һайжаруулха шухалын шухала услови мүн.

Өөрынгөө эмхи зургаанай аппарадые бури һайжаруулха, албахаагшадай дунда ажалай ба гүрэнэй жаяг заршам бэхижүүлхэ, хойрог нобшо, тушаалайнгаа эрхые хэтэргэхэ, эзэн бусаар хандадаг ба политическэ оһол назагай ябадалнуудые зайсуулха хүдэлмэридэ партийна организаци бүхэнэй эдэбхитэйгээр хабаадахань шухала.

Советскэ эмхи зургаануудтахи партийна организацинууд үйлэдбэриин организацинуудһаа юугээрээ илгаатайб гэхэдэ, администрациин ажал-ябуулгые хинаха эрхэгүй. Зүгөөр, эдэнэр эмхи зургаанай хүдэлмэридэхи элирүүлэгдэһэн дутуунууд тухай партийна дээдэ органуудта хаһа соонь мэдээсэхэ уялгатай, хүдэлмэридэхи дутуу дундануудтай эбсэдэггүй большевистскэ шанга эрилтэ табидаг байлга советскэ эмхи зургаан буриин партийна организацида хамаатай.

Ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудта бэлэдхэл мүнөө манай орон дотор үргэнөөр дэлгэрбэ. Энэ кампани хадаа олониитэ арадтай Соведүүдэй холбоо барисаае үшөө ехээр үргэдхэхэ, Соведүүдэй хүдэлмэридэ ажалшадай үргэн эдэбхитэдые шэнээр элсүүлхэ ябадалда туһалха байна.

Ажалшад болбол һунгуулиин кампаниин үедэ—һунгалтануудай урда тээхи суглаанууд дээрэ, депутадуудта кандидадуудтай уулзалганууд дээрэ нютагай Соведүүдэй хүдэлмэриин дутуунуудые тэмдэглэхэ, ажал-ябуулгыень улам һайжаруулха дурадхалнуудые оруулха байна. Партийна организацинууд хадаа нютагай Соведүүдэй, советскэ ба ажахын организацинуудай зарим хүдэлмэрилэгшэдэй хүдэлмэрие шүүмжэлһэн үнэн зүб шүүмжэлэлнүүдые дэмжэхэ ба бүхы хэмжээгээр хүгжөөхэ, һунгагшадай тэмдэглэһэн дутуунуудые дары зайлуулха ябадал хангаха ёһотой.

Советскэ эмхи зургаануудтахи олонхи партийна организацинууд өөһэдынгөө харюусалгатай зорилгонуудые зүбөөр ойлгодог ба тэдэнээ амжалтатайгаар дүүргэдэг байна. Тэдэнэр партийно-эмхидхэлэй ба политическэ хүдэлмэрие, советскэ албахаагшадай марксистско-ленинскэ хүмүүжэлгые бури үргэнөөр ябуулна, аппарадай ажал-ябуулгые улам һайжаруулхын түлөө, ажалшадай эрилтые бүхы талаарнь хангахын түлөө тэмсэнэ.

Гэхэ зуура, гүрэнэй аппарадай хүдэлмэрие һайжаруулха хэрэгтэ зарим партийна организацинуудай уялгануудаа дүүргэдэггүй байхань гэмшэлтэй.

Нютагай партийна органууд хадаа советскэ эмхи зургаануудтахи партийна организацинуудай хүдэлмэриин дүй дүршэлые саг үргэлжэ шэнжэлхэ, тэдэнэй үүсхэлые хүгжөөхэ, эрхим дүй дүршэлые согсолхо ба дэлгэрүүлхэ, советскэ эмхи зургаан бүхэндэхи партийна хүдэлмэриин хэмжээе дээшэлүүлхэ ёһотой.

Мүнөөнэй условидо советскэ гүрэнэй аппарат, манай советскэ эмхи зургаанууд хадаа коммунистическэ байгуулалтын тон харюусалгатай зорилгонуудые шиидхэнэ. Советскэ эмхи зургаануудтахи партийна организацинуудые бэхижүүлгэ, партийно-политическэ бүхы хүдэлмэриин хэмжээе дээшэлүүлхэ ябадал хадаа советскэ эмхи зургаануудай бүтээмжэтэй һайнаар, шадабаритайгаар ба нарин нигтаар хүдэлмэрилхэ, манай орон дотор коммунистическэ байгуулалта эрхилхэ агууехэ программа бэелүүлхын түлөө шангаар тэмсэхэ ябадалай нүхэсэл мүн.

(«Правдын» түрүү бэшэгһээ).

Агуухэ Октябриин хүндэлэлдэ

Түмэрзамшад һайндэрэй урда тээ

Улан-Удын мебельнэ фабрикада Октябриин урдахи мүрысөөн улам эршэдэһээр. Эндэ модошо дархан И. Хамаганов гэгшэ үдэр бүриингөө нормые—160 процент дүүргэн, индивидуальна мүрысөөндэ түрүүлэн ябана. Тэрэ гансахан эрхим һайн шанартай продукци бүтээнэ. Зураг дээрэ: стахановец Хамаганов ажаллажа байна.

З. Веснинагай фото.

Зүүн-Сибириин түмэр замай Улан-Удын отделениин предприятинуудай ба станцинуудай коллективүүд Агуухэ Октябриин 33-дахи жэлэй ойе ажалай ехэнүүд амжалтануудаар угтахын тула дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаад, социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхи ехэтэйгээр хабаадалсажа байна.

Гансахан Наушки станциин коллектив сентябрь һара соо ашаа тээхэ түсэбөө хоёр дахин үлүүлэн дүүргэжэ, мүн сентябрь, октябриин түрүүшын хахад соо вагонуудай миин байлгые сүүдхэдэз 4 час хүрэтэр хороогоо.

Түмэрзамшад ашаалагдаһан вагонуудые аян замдань түргэнөөр ябуулха гэһэн нэгэл эрмэлзэлгэтэйгээр хүдэлмэрилнэ. Станцинууд дээрэ поезднуудай техническэ харууһан түргэн методээр хэгдэдэг болоо.

Улан-Удэ станциин вагоннигууд сентябрь, октябрь һарануудта 300 шахуу поезднуудые түргэн методээр шалган ябуулаа. Тиихэдэ гарантийна марктайгаар 760 поезднуудые бүридхөө. Паровозно депогой машинистнүүд хүсэтэ паровозуудаа стахановскаар жолоодон, толотомо амжалтануудые туйлана.

Ахалагша машинист нүхэр Тихомиров октябрь һарада паровозойнгоо гүйлгые дунда зэргээр сүүдхэ соо 60 километрээр дээшэлүүлээ. Тэрэ хадаа паровозоо лунинска методээр харууһалан, заһабарида гаргашалагдаха байһан хэдэн мянган түхэригые һара бүридэ арбилна. Мүн ахалагша машинист нүхэр Капустин абаһан уялгаяа баһал нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлжэ байна. Паровозойнгоо гүйлгые сүүдхэ соо 40 километрээр түргэдхэхэ зуураа, тэрэ болбол 10 гаран тонно түлишэ һара бүхэндэ арбилна.

Паровозуудые дүүрэн хүсөөрнь ашаглалга депогой хүдэлмэришэдһөө ехээр дулдыдана. Тиимэһээ, паровозно депогой коллектив Октябриин урдахи мүрысөөндэ хамсыгаа шуужа оролсонхой. Депогой кузнечнэ цехын (мастерынь нүхэр Холодков) түмэршэ дархашуул хэзээ хэзээнэйхиһээ амжалтатайгаар хүдэлмэрилнэ. Тэдэнэр халаан бүхэнэйнгөө нормын дүүргэлтые 180 процент хүрэтэр дээшэлүүлэн, жэлэйнгээ даалгабарине дүүргэхэ дүтэлөө.

Түмэршэ дархашуул Кузнецов, Смирнов ба бусад халаан соо хоёр нормо дүүргэжэ, бүгэдэндэ эрхим жэшээ харуулжа ябана.

В. Бабошкин, — Улан-Удын отделениин политотделэй начальнигай орлогшо.

Ленинэй ордента ПВЗ-гэй паровоз-хабсаралгын цехын бригадир Михаил Добрынинай хүтэлбэрилдэг бригадынхид Октябриин хүндэлэлдэ шэн зоригтойгоор ажаллажа стахановска бригада болонхой. Тэдэнэр октябрь һарынгаа даалгабарине 264 процент дүүргээ. Зураг дээрэ: бригадир Добрынин паровозой мөөри заһабарилжа байна.

З. Веснинагай фото.

Загаһашадай бэлэгүүд

Агуухэ Октябриин 33 жэлэй ойе загаһа барилгынгаа жэлэй түсэб дүүргэлгээр угтаха гэһэн уялгаяа Хойто-Байгалай загаһашад амжалтатайгаар бэелүүлжэ байна.

Хэрбээ бүхы загаһашад һарын эхеэр үдэр бүри 500—600 пүүд загаһа баридаг байгаа һаа, мүнөө 1500—2000 пүүд барина. Тус аймагай олзоборилгын 4 колхозуудай гурбаниинь 1951 оной түсэбөөр загаһа барижа байна.

Гүрэндэ загаһа барилгын 9 бригадануудай 4-ниинь октябриин 20-до 4-дэхи кварталайнгаа түсэбүүдые дүүргэһэн байха юм.

Тэдэнэрэй дундаһаа нүхэр Уваровай бригада ноябриин 7 хүрэтэр жэлэйнгээ түсэбые дүүргээ, жэлэй эсэс хүрэтэр 50 центнер загаһа түсэбһөө гадуур бариха уялга сентябрь соо абаһан аад, октябриин 20-до жэлэйнгээ түсэбэй дээдэ тээ 191 центнер загаһа гүрэндөө тушааба.

Социалистическэ туһаламжа

Түмэр замые үбэлдэ саг соонь бэлэдхэхэ ябадал ажахын-политическэ удхашанартай хэрэг мүн. Энээнние һайн ойлгоһон 11-дэхи дистанциин механическа мастерскойн хүдэлмэришэд болбол хүршэ 2-дохи околоткын түмэрзамшадта харгы замаа үбэлдэ бэлэдхэхэ хэрэгтэнь социалистическэ туһаламжа үзүүлбэ. Тэдэнэр хүдэлмэриингөө һүүлээр 2 үдэр соо харгы дээрэ гаража, хуушарһан шпалнуудые һэлгэхэ, электрогагнуури хэхэ талаар ехэхэн туһаламжа үзүүлээ.

Мүнөө хоёрдохи околотко үбэлдэ түгэс бэлэн болоод, Октябриин һайндэрые угтажа байна. Энэ хүдэлмэри дээрэ ажаллахадаа, слесарь Монахов, электросварщик Синюхов, кузнец Панкратенко, молотобоец Мартынов гэгшэд стахановска ажалаараа шалгаржа, Октябриин урда тээхи мүрысөөндэ түрүүлнэ.

Н. Святогор.

В. И. Ленинэй Зохёолнуудай гушан нэгэдэхи том

ВКП(б)-гэй ЦК-гэй дэргэдэхи Маркс—Энгельс—Ленинэй Институдаар хэблэлдэ бэлэдхэгдээд, В. И. Ленинэй Зохёолнуудай дүрбэдэхи хэблэлэй гушан нэгэдэхи том хэблэгдэжэ гаргагдаба.

Интервенциин гол хүсэнүүдые эсэслэн бута сохилгын үедэ, Антантын һүүлшын табигдамалнуудта—сагаанполягуудта ба Врангельда эсэргүү дайнай үедэ, 1920 оной апрельһээ декабрь хүрэтэр В. И. Ленинэй бэшэһэн Зохёолнууд гушан нэгэдэхи том дотор ороо.

Томой гол удхань хадаа Советскэ республикые хамгаалгада, социалистическэ байгуулалтын зорилгонуудта ба уласхоорондын коммунистическэ хүдэлөөнэй асуудалнуудта зорюулагдаһан зохёолнууд болоно.

«Коммунизм доторхи «зүүнэй талабарилгын» үхибүүн ёһоной үбшэн» гэжэ ном тус том дотор оронхой, тэрэ ном соогоо Ленин болбол большевизмын түүхын, ородой гурбан революциин ба советскэ гүрэнэй оршожо байһан түрүүшын жэлнүүдэй дүршэлэй үндэһэ һуури дээрэ пролетарска революциин ба пролетариадай диктатурын теорие, ленинизмын стратеги ба тактикые саашадань хүгжөөгөө; Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин ба большевистскэ партиин революционно дүршэлэй уласхоорондын удхашанарые элирүүлэн харуулаа. Ленин хадаа хүдэлмэришэнэй хүдэлөөн доторхи гол дайсаниинь уласхоорондын оппортунизм болоно гэжэ харуулһан ба II Интернационалай лидернүүдые империалистическэ бандитизмдэ хабаадалсагшад гээшэ гэжэ элишэлэн сохиһон байна; уласхоорондын хүдэлмэришэнэй хүдэлөөн доторхи «зүүнэй» коммунистнуудай антимарксистска сектантска тактикые эрид шууд шүүмжэлһэн байха юм.

Коммунистическэ Интернационалай хоёрдохи конгрессые бэлэдхэлгэдэ хамаатай документнүүд, мүн тэрэшэлэн конгресс дээрэ хэлэһэн элидхэлнүүд ба хэлэһэн үгэнүүд том дотор ехэ һуури эзэлнэ. Тэдэнэр гэхэдэ: «Национальна ба колониальна асуудалнууд тухай тезисүүдэй анха түрүүшын набросок», «Аграрна асуудал тушаа тезисүүдэй анха түрүүшын набросок», «Коммунистическэ Интернационалай хоёрдохи конгрессэй гол зорилгонууд тухай тезисүүд», «Коммунистическэ Интернационалда абаха условинууд» 1920 оной июлиин 19-дэ хэлэһэн «Уласхоорондын байдал тухай ба Коммунистическэ Интернационалай гол зорилгонууд тухай элидхэл ба бусад болоно. Эдэ документнүүд дотор уласхоорондын коммунистическэ хүдэлөөнэй программна, эмхидхэлэй ба тактическа принципүүд үндэһэлэн найруулагданхай.

Советскэ республикын уласхоорондын ба дотоодын байдал тухай РКП(б)-гэй Бүхэроссийска IX конференци дээрэ, Московско губернскэ конференци дээрэ, мүн профессиональна союзуудай съезднүүд дээрэ хэлэһэн үгэнүүд соогоо Ленин болбол Советскэ Россие буржуазно-помещичье Польшын ба Врангелиин туһаламжаар үгы хэхэ гэһэн Антантын шэнэ түсэбые элишэлэн бута сохёо, интервентнүүдые илаха ябадал эмхидхэхын тула бүхы хүсэнүүдээ жагсаахыень хүдэлмэришэн анги ба ажалша олониитые уряалаа; буржуазно-помещичье Польшын ба Врангелиин сэрэгэй хүсэнүүдые бута сохилгодо туйлаһан Улаан Армиин амжалтануудай дүнгүүдые гаргаа.

1920 оной декабриин 21-дэ «Соведүүдэй VIII съездын РКП(б)-гэй фракци дээрэ концессинүүд тухай хэһэн элидхэл», 1920 оной декабриин 22-то «Арадай Комиссарнарай Соведэй ажал-ябуулга тухай хэһэн элидхэл», «Электрификаци тухай хэһэн элидхэл тушаа Соведүүдэй VIII съездын резолюциин проект» гэһэн бүлэг документнүүд ба бусад халаа гүрэнэй ба ажахын байгуулалтын асуудалнуудта: ороной арадай ажахые һэргээн болхоохо ба социалистическэ ёһоор хүгжөөхэ хэрэгтэ электрификациин удхашанарые үндэһэлэн тайлбарилгада зорюулагданхай.

Пролеткультын съездэ зорюулагдаһан, «Пролетарска культура тухай» резолюциин проект дотороо, мүн «Арадай гэгээрэлэй губернскэ ба уезднэ таһагуудай политпросведүүдэй Бүхэроссийска зүблөөн дээрэ 1920 оной ноябриин 3-да хэлэһэн үгэ» соогоо Ленин болбол культура тушаа партиин шугамые пролеткультын хазагайруулһан ябадал шүүмжэлнэ; социалистическэ культурые байгуулгада партиин ба пролетарска гүрэнэй үүргые элирхэйлнэ; хүн түрэлтэнэй ухаан бодолой ба культурын эрхим һайн туйлалтануудта марксизмын хандадаг хандалгые харуулна; пролетариадай диктатурые бэхижүүлхын түлөө тэмсэлдэ гэгээрүүлгын ба искусствын зорилгонуудые тодорхойлно.

1920 оной октябриин 2-то залуушуулай Российска коммунистическэ союзай Бүхэроссийска III съезд дээрэ хэлэһэн «Залуушуулай союзуудай зорилгонууд» гэһэн үгэ соогоо Ленин хадаа залуушуулай коммунистическэ союзай үндэһэн зорилгонуудые—залуу үетэнэй коммунистическэ һуралсал ба хүмүүжэлгые тодорхойлон харуулна; коммунистическэ общество байгуулхын түлөө пролетариадай ба бүхы ажалшадай тэмсэлтэй коммунистическэ һуралсалай таһаршагүй холбоотой байһые харуулна; коммунистическэ моралиин принципүүдые үндэһэлэн харуулна.

Урдань В. И. Ленинэй зохёолнуудта ороогүй байһан 21 документнүүд тус том соо оруулагдаа.

Ороноо хамгаалгые хүтэлбэрилхэ талаар, советскэ гүрэнние бэхижүүлхэ талаар В. И. Ленин И. В. Сталин хоёрой суг ажаллаһые ба нигта хани барисаатай байһые харуулһан бүлэг документнүүд том дотор оронхой. Тэдэнэр гэхэдэ: 1920 оной июлиин 17-до эльгээгдэһэн «И. В. Сталинда телеграмма», 1920 оной августын 2-то эльгээгдэһэн «И. В. Сталинда телеграмма», 1920 оной августын 4-дэ эльгээгдэһэн «И. В. Сталинда телеграмма», 1920 оной августын 11 дэ эльгээгдэһэн «И. В. Сталинда телеграмма», 1920 оной октябриин 29-дэ эльгээгдэһэн «И. В. Сталинда телеграмма», 1920 оной ноябриин 13-да эльгээгдэһэн «И. В. Сталинда телеграмма», «В. И. Ленин И. В. Сталин хоёрой хоорондо сэхэ утаһаар хөөрэлдэһэн хөөрэлдөөнһөө» гэһэн документнүүд болоно.

В. И. Ленинэй Зохёолнуудта оруулагдаһан документнүүд сооһоо шимэнүүдынь түрүүшынхеэ тунхаглагдаба гэбэл: Польшотой эб найрамдал баталха тухай асуудалаар 1920 оной июлиин 12 гү, али 13-да И. В. Сталинда эльгээгдэһэн телефонограмма, «Профессиональна союзуудай зорилгонууд ба тэдэнние бэелүүлгын методүүд» гэһэн резолюциин проект», «МК-дэ һунгаха һунгалтанууд тушаа РКП(б)-гэй Московско губернскэ конференци дээрэ 1920 оной ноябриин 21-дэ хэлэһэн үгэ» болоно.

(ТАСС)

СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ

1950 оной ноябриин 5-най воскресеньедэ амарха үдэрые ноябриин 6-най понедельнигтэ болгохо гэжэ СССР-эй Министрнүүдэй Совет тогтообо.

ЛЕНИН БА СТАЛИН—АГУУЕХЭ ОКТЯБРЬСКА СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ РЕВОЛЮЦИИЕ ЗОРИГЖУУЛАГШАД БА ЭМХИДХЭГШЭД МҮН

1917 оной ноябриин 7 (октябриин 25) — манай Эхэ ороной ажабайдалда агууехэ түүхэтэ үдэр мүн. Большевигүүдэй партиин хүтэлбэри доро манай орон дотор Агууехэ Октябрьска социалистическэ революци илаһан байна. Россин хүдэлмэришэн анги социализм тээшэ замые анха түрүүн табиба. Энэ бүхэдэлхэйн түүхэтэ илалта болбол партиин ба хүдэлмэришэн ангиин гениальна вождьнор, социалистическэ революциин агууехэ стратегүүд, советскэ гүрэнэй үндэһэ һуури табигшад ба хүтэлбэрилэгшэд—Ленинэй ба Сталинай нэрэнүүдтэй таһаршагүй холбоотой юм.

Марксизмын бүхы дайсадта эсэргүү шэрүүн шанга байлдаанууд соогуур Ленин, Сталин хадаа пролетарска революционно партие — шэнэ түхэлэй партие, большевигүүдэй партие байгуулаа. Энэ парти болбол хаанта засагай, помещигүүдэй ба капиталистнуудай хэдэн зуун жэлэй дарлалтаһаа ажалшадые сүлөөлхын түлөө тэмсэлые толгойлһон байна. Ленин ба Сталин болбол империализмын үедэхи пролетариадай ангиин тэмсэлэй шэнэ оршон байдалтай зохилдуулан, партие революционно стратегеэр ба тактикаар зэбсэгжүүлээ. Капиталистическэ обществын эгээл дарлагданхай ба мүлжэгдэнхэй анги ба тэрээнтэй хамта эгээл революционно ба эмхитэй анги байһан пролетариат лэ хаанта засагта эсэргүү тэмсэлдэ бүхы арадай гегемон, хүтэлбэрилэгшэ байжа шадаха, капитализмда эсэргүү, социализмын илалтын түлөө тэмсэлдэ бүхы ажалшадые ба мүлжэгдэгшэдые хүтэлбэрилэгшэ байжа шадаха гэжэ тэдэнэр харуулаа.

Капитализмын империалистическэ шатые марксистска гениальнаар шэнжэлһэнэй үндэһэ һуури дээрэ Ленин ба Сталин болбол империализмын үедэ ганса, тусгаарлан абтаһан, капиталистическэ орондо социализм илажа болохо гэһэн тобшолол хэһэн байгаа. Энэ хадаа социалистическэ революциин шэнэ, түгэс бүрин теори байгаа. Энэ теорёор зэбсэглэгдэһэн большевигүүдэй парти Ленинэй ба Сталинай хүтэлбэри доро ябажа, капиталистнуудай ба помещигүүдэй засагые унагаахын түлөө, манай орон дотор социализмын илахын түлөө тэмсэлдэ дэлхэй дээрэ эгээл революционно российска пролетариадые толгойлоо һэн.

* * *

1917 оной февральда Россида буржуазно-демократическа революци болоод, хаанта засагые усадхаһан байна. Большевигүүдээр хүтэлбэрилэгдэһэн героическа пролетариат революци хээ, тэрэ хадаа «эб найрамдалай түлөө, талханай түлөө, эрхэ сүлөөгэй түлөө» оломиллион таряашадай хүдэлөөе толгойлоо. Революциин түрүүшын үдэрнүүдһээ эхилэн хүдэлмэришэнэй ба солдадуудай депутадуудай Соведүүд бии болоод, тиихэдэ байгуулагдаһан Сагзуурын буржуазна правительствотай зэргэ оршожо байгаа. Хоёр засагта байдал тохёолдобо. Революци хэһэн ба шуһаяа адхаһан хүдэлмэришэд ба таряашад эб найрамдалшье, газаршье, талхашье абаагүй, юундэб гэхэдэ, Сагзуурын буржуазна правительство засагые гартаа абаад, харин революциин байгуулһан хүдэлмэришэнэй ба солдадуудай депутадуудай Соведүүд дотор эбсэгшэд — меньшевигүүд ба эсернүүд зээрхэжэ байгаа. Тэдэнэр болбол хүдэлмэришэдэй ба таряашадай шухала интересүүдтэ урбаһан юм. Революциин гүйсэд илалта түйлахын тулада урагшаа үшөө нэгэ алхам хэхэ ба Соведүүдые меньшевигүүдһээ, эсернүүдһээ сэбэрлээд, эдэ Соведүүдтэ засаг дамжуулан үгэхэ шухала байгаа.

В. И. Ленин үшөө Швейцарида байхадаа революци тухай түрүүшын мэдээнүүдые абаһан байна. Хаанта засагые унагаалга хадаа революциин нэгэдэхи шата мүн, партиин зорилгонь — революциин хоёрдохи шата дээрэ пролетариадай илалта бэлэдхэхэ ябадал болоно гэжэ Ленин «Холоһоо бэшэһэн бэшэгүүд» соогоо бэшээ һэн.

Энэ тон харюусалгата үедэ нүхэр Сталин Туруханска сүлэлгэһээ революционно Россин столица—Петроград бусажа ерэбэ. Нүхэр Сталин болбол буржуазно-демократическа революциие социалистическэ болгон ургуулхын түлөө тэмсэлдэ партие ниттаар жагсаалба. «Правдада» толилогдоһон тэрэнэй статьянуудһаа большевигүүд өөһэдынгөө хүдэлмэриин хүтэлбэрилхы принципиальна заабаринуудые абадаг һэн. Нүхэр Сталин хадаа Сагзуурын правительствын империалистическэ үг удхыень элирүүлһэн, меньшевигүүдэй ба эсернүүдэй урбагша политикые уудалан элишэлһэн, революциие сашаадань дэлгэрүүлхэ, Соведүүдые хаа хаанагүй бэхижүүлхэ, хүдэлмэришэдые тэрэ дары зэбсэгжүүлхэ гэжэ уряалдаг байгаа.

Апрелиин 3-да (16-да) В. И. Ленин Россида бусажа ерээ. Тэрээнэйнгээ үглөөдэр Ленин хадаа өөрынгөө алдарта Апрельскэ тезисүүдые найруулан хэлээ һэн. В. И. Ленин болбол буржуазно-демократическа революциһаа социалистическэ революцида оролгын түлөө тэмсэлэй гениальна түсэбые тус тезисүүд соогоо партида зохёожо үгэһэн ба пролетариадай диктатурын эгээл эрхим политическэ формо болохо Соведүүдые эмхидхэхэ лозунг табиһан байна. Большевигүүдэй парти ба революционно пролетариат хадаа Ленинэй Апрельскэ тезисүүдые угааехэ ханалтатайгаар угтаа һэн.

Апрелиин 24-дэ (май 7-до) Петроградта большевигүүдэй Бүхэроссийска VII (Апрельскэ) конференци нээгдэбэ. Конференциин хүдэлмэриин үндэһэниинь ленинскэ тезисүүд болоо һэн. Элидхэлнүүд соогоо ба үгэ хэлэхэдээ Ленин болбол революциин бүхы үндэһэн асуудалнуудаар гол заабаринуудые үгэһэн ба партиин тактикые хараалһан байна. Партиин зорилгонь хадаа «буржуазида засаг үгэһэн» революциин нэгэдэхи шатаһаа «тэрэнэй хоёрдохи шатадань» оролгые бэелүүлхэ ябадал байгаа, «энэ шата хадаа пролетариадай ба эгээл үгытэй таряашадай гарта засаг үгэхэ ёһотой байгаа» (Зох., т. 24, нюур 4). Ленин болбол «Бүхы засагые Соведүүдтэ!» гэһэн лозунгые партиин эгээл дүтын зорилго болгон табяа һэн.

Национальна асуудалаар нүхэр Сталинай хэһэн элидхэл ехэ удхашанартай байгаа. Национальна асуудалаар марксистско-ленинскэ шууд сэхэ шугамые хүгжөөжэ, нүхэр Сталин болбол большевистскэ национальна политикын үндэһэ һуури табиһан, бэеэ даанхай гүрэн байгуулха хүрэтэрөө нацануудай бэеэ тодорхойлхо эрхые аршалан хамгаалһан байна. Ленинско-сталинска национальна политика болбол Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциие дарлагдаһан национальностьнуудай дэмжэхэ ябадал партида хангаһан байна.

Социалистическэ революци хэхэ гэһэн ленинскэ хараа шугамда эсэргүүсэн конференци дээрэ Каменев, Рыков гэгшэд үгэ хэлээ. Тэдэнэр болбол социалистическэ революци хэхын тулада Росси болбосороогүй, Россида имагта буржуазна республика байжа болохо гэжэ меньшевигүүдые дууряан мэдүүлээ һэн. Ленин ба Сталин хадаа урбагша Каменев, Рыков гэгшэдэй ба тэдэнэй олонбэшэ дахагшадай оппортунистическэ хараа шугамые элирүүлэн буруушаагаа һэн. Конференци болбол Ленинэй ба Сталинай хойноһоо нэгэн һаналтайгаар ябажа, буржуазно-демократическа революциие социалистическэ болгон ургуулхын түлөө тэмсэлдэ партие зорюулһан байха юм.

Апрельскэ конференциин шиидхэбэринүүдэй үндэһөөр большевигүүдэй парти хадаа олониитые большевистскээр хүмүүжүүлхэ ба эмхидхэхэ тон ехэ хүдэлмэри хэжэ эхилээ. Революционно стратегиин агууехэ мастернууд — Ленин ба Сталин болбол революциин политическэ армиие оролдосотойгоор ба эсэшэ сусашагүйгөөр шэрээжэ байгаа. Тэдэнэй хүтэлбэри доро большевигүүдэй парти ленинскэ политикые олониитэдэ тэсэмгэйгээр ойлгуулдаг, меньшевигүүдэй ба эсернүүдэй эбсэгшэ политикые хайра гамгүйгөөр уудалан элишэлдэг, олониитые өөһэдынгөө талада оруулдаг ба илалтата социалистическэ революцида тэрэниие бэлэдхэдэг байгаа. Большевигүүдэй хүдэлмэри гайхамшагта аша үрэнүүдые үгэдэг һэн: олониитын революционно эдэбхинь нютаг бүхэндэ ургажа байгаа, большевистскэ партида тэдэнэй этигэлынь ба дура инаглалынь ургажа байгаа. Энэ үедэ парти болбол революциин амгалан хүгжэхэ тухай заабариие хүтэлбэри болгодог байгаа.

* * *

Июльдэ меньшевигүүд ба эсернүүд империалистическэ буржуазитай ба сагаангвардейскэ генералнуудтай холбоо байгуулан, Петроградта хүдэлмэришэдэй ба солдадуудай амгалан демонстрациие шэрүүнээр дараһан, большевистскэ партиие добтолһон, революционно организацинуудые бутаргажа, партиин эдэбхитэй ажал-ябуулагшадые арестовалжа эхилһэн байгаа. Ленинэй арестовалха тухай захиралта үгтөө һэн. Нүхэр Сталин болбол партиин аша туһада, манай арадай аша туһада, бүхы хүн түрэлтэнэй аша туһада Ленинэй үнэтэ ами наһые абарһан юм, контрреволюционно Сагзуурын правительствын сүүдтэ Ленинэй үгэхэ гэһэн урбагшад Каменев, Рыков, Троцкий гэгшэдэй дурадхалые эрид шууд буруушааһан байна. Сагзуурын правительстваар мүрдэгдэн Ленинэй тон нюуса газарта байха үедэнь, нүхэр Сталин болбол партиин Центральна Комитедые ба Центральна органиие шууд хүтэлбэрилһэн байха юм.

Июльскэ событинуудай һүүлээр орон дотор политическэ оршон байдал эрид хубилба. Хоёр ондоо засагта байдал дүүрэв. Бүхы засаг контрреволюционно Сагзуурын правительствын гарта ороо. Соведүүд энэ правительствын дахуулынь болоо һэн, харин тиихэдэ Соведүүдые гартаа барижа байһан меньшевигүүд ба эсернүүд контрреволюцида сэхээр туһалагшадынь бүримүһэн болоһон байха юм. Революциин амгалан үень дууһаа бэлэй. Ленинэй ба Сталинай хүтэлбэри доро большевигүүдэй парти болбол Сагзуурын буржуазна правительствын засагые унагаахын ба советскэ засаг тогтоохын тулада зэбсэгтэ восстани бэлэдхэжэ эхилһэн байна.

Тэмсэлэй шэнэ оршон байдалда шэнэ тактика зохёохын тулада Петроградта июлиин 26-да большевигүүдэй партиин VI съезд сугларжа, нюусаар үнгэрһэн байна. Съездын хүндэтэ түрүүлэгшээр һунгагдаһан Ленин болбол съездые подпольеһоо хүтэлбэрилөө һэн. Съездые шууд хүтэлбэрилэгшэнь нүхэр Сталин байгаа. Тэрэ болбол съезд дээрэ Центральна Комитедэй тоосоото элидхэл ба политическэ байдал тухай асуудалаар элидхэл хэһэн байна. Эдэ элидхэлнүүд соогоо нүхэр Сталин болбол революциин шэнэ шата дээрэ партиин зорилгонуудые ба тактикые тодо һайнаар найруулаа һэн.

Манай орон дотор социалистическэ революци хэхэ гэһэн партиин хараа шугамда эсэргүүгээр троцкистнууд съезд дээрэ үгэ хэлэһэн, манай ороние Баруун тээ болохо пролетарска революциһаа дулдыданги байдалда табиһан байна. Нүхэр Сталин болбол троцкистска капитулянтнуудта эрид шанга сохилто хээ һэн. Социалистическэ революциин ленинскэ теориие тон эдэбхитэйгээр хамгаалжа, нүхэр Сталин болбол Россида пролетариадай диктатура илажа болохо ба илаха ёһотой гэжэ гэршэлэн харуулаа һэн.

«Имагтал Росси социализмда зам гаргагша орон болохонь магадгүй... Гансахан Европа манда зам заажа шадаха юм гэдэг хуушаршаһан ойлгомжые хаяха хэрэгтэй. Догматическа марксизм ба творческо марксизм гэжэ бии юм. Би һүүлшынхиинь баримталдагби» гэжэ нүхэр Сталин сэсэн мэргэнээр хэлэһэн байна. (Зох., т. 3, нюур 186—187).

Съезд болбол социалистическэ революци хэхэ гэһэн ленинскэ хараа шугамые бэелүүлэгшэ нүхэр Сталиниие тойрон нэгэдээ һэн.

Меньшевигүүдэй ба эсернүүдэй хүтэлбэрилдэг Соведүүд буржуазин лагерь руу орошоһон ушарһаань, съезд болбол «Бүхы засагые Соведүүдтэ!» гэһэн лозунгые саг зуура болюулһан, тиигээд тэрэниие зэбсэгтэ восстани бэлэдхэхэ гэһэн лозунгоор, засагые хүсөөр — эгээл үгытэй таряашадтай холбоотойгоор пролетариат буляан абаха ёһотой гэһэн лозунгоор һэлгэбэ.

VI съезд болбол зэбсэгтэ восстани хэхэ, социалистическэ революци хэхэ ябадалда партие зорюулаа һэн.

* * *

Ленин ба Сталин болбол революциин түргэн хүгжэлтын хойноһоо хёрхоор адаглан хаража байдаг, эб найрамдалай түлөө, талханай түлөө, эрхэ сүлөөгэй түлөө олониитын зүндөө болоһон хүдэлөөе империализмда сохилто хэхэ ябадалда партие зорюулдаг байгаа.

Сагзуурын буржуазна правительство болбол экономическа ба политическэ талаараа англо-французска империалистнуудтай таһаршагүй холбоотой ба эхинһээ һүүл хүрэтэрөө империалистическэ правительство мүн, дээрэмдэлгын дайе үргэлжэлүүлхэ ба революциие дараха правительство мүн гэжэ Ленин Сталин хоёр олониитэдэ эсэшэ сусашагүйгөөр ойлгуулдаг һэн. Меньшевигүүд ба эсернүүд болбол Сагзуурын правительствые шууд дэмжэдэг, империалистическэ буржуазин гол түшэг тулгууринь бодото дээрээ болоһон байгаа.

1917 оной зун, англо-французска империалистнуудһаа гадна, «сценэ дээрэ империализмын шэнэ гигант ба дэлхэй дээрэ эзэрхэхые хүсэгшэ — Америка бии болоо», — гэжэ партиин VI съезд шиидхэбэринүүд соогоо тэмдэглэһэн байгаа. Америка болбол контрреволюционно Сагзуурын правительствода гүрэнэй табан миллиардын урьһаламжа дурадхаа һэн.

Энээнтэй дашарамдуулан нүхэр Сталин болбол «Пролетарий» гэжэ газетэдэ хэблэгдэһэн «Американска миллиарднууд» гэһэн статья соогоо иигэжэ бэшээ һэн:

«Социализмын гэрэл Баруун тээһээ ерэжэ ябана гэжэ Россида урдань хэлсэдэг байгаа. Тиин энэншье зүб байгаа. Ушарынь хадаа, бидэнэр революциин ба социализмын һургаалые тэндэ, Баруун тээ, абадаг байгаабди.

Россида революционно хүдэлөөнэй эхилхэтэй хамта байдал нэгэ хэды хубилаа.

1906 ондо, Россида революциин үшөө хүгжэжэ байхада, Баруун зүг болбол хаанта реакцида 2 миллиард түхэриг урьдаар үгэжэ, тэрэнэй заһархаданъ туһалаа. Тиин хаанта засаг болбол Россие Баруун зүгэй финансова шэнэ дарлалтада оруулһанай сэнгээр тиихэдэ үнэндөөшье бэхижээ һэн.

Баруун зүг Россида гансашье социализм бэшэ, мүн баһа миллиарднуудай түхэлтэйгөөр реакци асарна гэжэ тиихэдэ энэ ушараар хэлсэдэг байгаа.

Мүнөө бидэнэй урда бүри эли тодо байдал дэлгэрэн харагдана. Өөрынгөө түйлалтануулые аршалан хамгаалхын тула ородой революциин хүсэеэ зангидажа байһан үедэ, тиихэдэ тэрэниие империализмын дарахаяа оролдожо байһан үедэ, — американска капитал болбол ородой революциие эсэслэн дарахын, Баруун тээ ургажа байгаа революционно хүдэлөөе таһалдуулхын тулада Керенский — Милюков — Церетели гэгшэдэй коалициие миллиарднуудаар хангажа байна.

Баримта иимэ гээшэ.

Нээрээшье иимэ бэшэ аал: Баруун зүг болбол Россида социализм ба сүлөөрэлгэ бэшэ, харин дарлалта ба контрреволюци асаржа байна» (Зох., т. 3, нюур 234—235).

Нүхэр Сталинай сэсэн мэргэн үгэнүүд һүүлэй үедэ бүхэдэлхэйн түүхын олон баримтануудаар тодотомоор гэршэлэгдэв.

Россин урда оройдоол хоёр зам тиихэдэ байгаа гэжэ Ленин Сталин хоёр арадта ойлгуулан харуулаа һэн. Түрүүшын зам хадаа капиталистнуудай ба помещигүүдэй сэхэ диктатурада, Россие харин капиталистнуудта удаа дараалан худалдан һалгааха, ороной бэеэ дааха байдалаа гээхэ ба тэрэниие Англиин, Америкын ба Франциин колони болгохо ябадалда хүргэхэ байгаа. Хоёрдохи зам хадаа засагые пролетариадай ба эгээл үгытэй таряашадай гарта үгэхэ, үйлэдбэри дээрэ хүдэлмэришэдэй хиналта тогтоохо, газарые таряашадта үгэхэ, урдань дарагдажа байһан бүхы арадуудые сүлөөлхэ ба сүлөөтэйгөөр национальна бэеэ тодорхойлхо эрхые тэдэнэртэ олгохо гэһэн удхатай юм. Энэ зам хадаа помещигүүдэй ба капиталистнуудай зээрхэлгые усадхаха, харин гүрэнүүдэй дарлалтын гэнжые таһа сохихо, Россие үнэхөөрөө сүлөөлхын тулада ба тэрэнэй ажахын, культурна ба сэрэгэй гээгдэлые усадхахын тулада харгы сэбэрлэжэ үгэхэ, Баруун тээ революционно хүсэнүүдые эдэбхитэй болгохо байгаа.

* * *

Большевигүүдэй нүлөөн үдэрһөө үдэртэ ургажа байба. Шуһата июльскэ событинуудай һүүлээр ба илангаяа 1917 оной августда болоһон корниловска үймөөнэй һүүлээр ажалшад болбол большевигүүдэй парти ажалшан арадай интересые сахижа байһан гансал парти мүн гэжэ үшөө ехээр этигээ һэн. Арад ниитэ болбол большевигүүдэй тала руу эрид эрьеһэн байгаа. Корниловщиные бута сохилго болбол революциин хүгжэлтэдэ шэнэ үе—дайшалан добтолго эмхидхэлгын үе нээгээ һэн. Соведүүдые большевизацилга эхилбэ. Сентябриин эхеэр большевигүүд Петроградска ба Москвовско Соведүүдтэ олонхид болоо һэн. Большевигүүд хадаа зэбсэгтэ восстанида шамдуу түргэнөөр бэлэдхэжэ эхилбэ. Парти болбол «Бүхы засагые Соведүүдтэ!» гэһэн лозунгые дахин табиба. Энэ лозунг хадаа Сагзуурын буржуазна правительствода эсэргүүсэн Соведүүдэй восстани хэхэ лозунг, восстаниин ашаар орон соохи бүхы засагые Соведүүдтэ дамжуулан үгэхэ гэһэн лозунг байгаа.

Большевигүүд гүрэнэй засагые өөһэдынгөө гарта абажа шадаха ба абаха ёһотой, имагта пролетариадай диктатура, имагта Соведүүдэй засаг революциие хосороһоо, тиихэдэ Россие дэлхэйн империализмын дарлаха дарлалтаһаа абаржа шадаха гэжэ статьянууд дотороо ба партиин Центральна Комитедтэ эльгээһэн бэшэгүүд дотороо Ленин гэршэлэн баримталдаг һэн. Мүнөө «арадай олонхинь бидэнэй хойноһоо ябана», мүнөө «лаб илалта» хангагдаһхай гэжэ Ленин бэшээ һэн. (Зох., т. 26, нюур 6).

Нүхэр Сталин болбол восстаниин болохоһоо урдахана иигэжэ бэшээ һэн:

«Гансал абаралта хадаа — Соведүүд ба тэрэнэй хойноһоо ябаһан хүдэлмэришэн ба солдатска олониитэ мүн гэжэ элитэ бэшэ аал?

Соведүүд, имагта Соведүүд хадаа ушарха контрреволюциһаа революциие абарха ёһотой гэжэ эли бэшэ аал?» (Зох., т. 3, нюур 377).

Ленин болбол восстанида искусствода адляар хандахыень большевигүүдэй партие һургалаг ба восстаниин тодорхой түсэбые нүхэр Сталинтай хамта нарин нигтаар зохёоһон байна.

Октябриин 7-до Ленин болбол партиин ЦК-гэй шиидхэбэриин ёһоор Финляндиһаа Петроградта нюусаар ерээ һэн. Октябриин 10-да партиин ЦК-гэй түүхэтэ заседани болобо. Эгээл ойрын үдэрнүүдтэ зэбсэгтэ восстани эхилхэ тухай, Ленинэй бэшэһэн гайхамшагта шиидхэбэри тэрээн дээрэ абтаһан байна.

Октябриин 16-да партиин ЦК-гэй дэлгэрэнгы заседани болоо. Восстаниие хүтэлбэрилхын тулада Партийна центр нүхэр Сталин түрүүтэйгээр, Ленинэй дурадхалаар заседани дээрэ һунгагдаһан байна.

Урбагшад Каменев ба Зиновьев хадаа зэбсэгтэ восстанида эсэргүү байгаа һэн. Тэдэнэр болбол ойрын үдэрнүүдтэ восстани эмхидхэхэ тухай партиин ЦК-гэй шиидхэбэриие дайсанда мэдүүлһэн байгаа. Ленин ба Сталин болбол Каменев, Зиновьев гэгшэдые революцида урбагшад хадань, зэбүүрхэлтэйгээр эрид элишэлһэн байгаа.

Революциин дайсад восстаниие таһалдуулжа шадаагүй. Ленин, Сталин хадаа социалистическэ революциин илалта тээшэ партиие ба хүдэлмэришэн ангиие зоримтойгоор ба этигэлтэйгээр хүтэлһэн байна.

Тиин, Ленинэй ба Сталинай хүтэлбэри доро Агууехэ Октябрьска социалистическэ революци илаа. Сагзуурын буржуазна правительство унагаагдаһан байна. Орон дотор засаг пролетариадай ба эгээл үгытэй таряашадай гарта Соведүүдээр дамжан ороһон байна.

1917 оной ноябриин 7-до Петроградска Соведэй заседани дээрэ агууехэ Ленин болбол социалистическэ революциин илаһан тухай соносхоһон ба Россида социализмын илаха байһанда этигэһэнээ мэдүүлһэн байна. Тэрэ иигэжэ мэдүүлээ һэн:

«Хүдэлмэришэнэй ба таряашанай революци хэгдэбэ, энээнэй шухала тухайнь большевигүүд ходоодоо хэлэдэг байгаа...

Энээнһээ хойшо Россия түүхэдэ шэнэ үе эхилхэнь, тиин ородой мүнөөнэй гурбадахи революци болбол эсэсэйнгээ дүндэ социализмын илалтада хүргэхэ ёһотой» (Зох., т. 26. нюур 208).

Ноябриин 7-ной үдэшэлэн Соведүүдэй II Бүхэроссийска съезд нээгдээ. Тэрэ болбол центртэ ба нютаг нютагуудта гүрэнэй бүхы засагые Соведүүдэй гарта дамжуулан үгөө һэн. Съезд дээрэ түрүүшын Советскэ правительство — Арадай Комиссарнарай Совет Ленин түрүүтэйгээр байгуулагдаһан байна. Ленинэй дурадхалаар, съезд болбол капиталистическэ дэлхэйдэ үзэгдөөгүй, национальна политикын орган — национальностьнуудай хэрэгые эрхилхэ Арадай комиссариат байгуулба. Энэ Арадай комиссариадые толгойлогшоор Ленинэй эгээл дүтын соратник — нүхэр Сталин табигдаһан байгаа.

* * *

Ленинэй ба Сталинай байгуулһан шэнэ, советскэ гүрэн хадаа унагаагдаһан мүлжэгшэдые дарахын ба хүниие хүнэй мүлжэхэ али бүхы мүлжэлгые үгы хэхын тулада, манай орон дотор социализмын илахын тулада, тэрэниие империалистическэ булимтарагшадһаа хамгаалхын тулада пролетариадай гарта байһан хүсэтэ зэбсэг болоо.

Большевигүүдэй партиин ба советскэ арадай агууехэ вождь ба багша, бүхы дэлхэйн ажалшадай вождь Ленинэй нүгшэхэдэ, тэрэнэй хэрэгые үргэлжэлүүлэгшэ агууехэ Сталин болбол Ленинэй алдарта түгые дээрэ үргэһэн, партиие ба арадые ленинскэ замаар хүтэлбэ.

Ленинизмын идеянүүдые хүгжөөжэ, нүхэр Сталин болбол манай ороние социалистическэ ёһоор шэнэдхэн байгуулха гениальна программа зохёоһон ба энэ программые бодото дээрэнь бэелүүлхын түлөө советскэ арадай бүхы героическа тэмсэлые тойлһон байна. Манай орон социализм илаа, арадуудай эбдэршэгүй хани барисаан бүхэжөө, энэ хадаа советскэ гүрэнэй түү шадалай эшэ үндэһэ мүн. Социализм болбол ленинизмын дайсадта эсэргүү шэрүүн шанга тэмсэл соо илаа, партиин ленинско-сталинска политикые бэелүүлхэ ябадал таһалдуулха ба капитализм һэргээхэ замда манай ороние түүхин оруулха гэжэ һэдэһэн буржуазно-националистическэ ба троцкистско-бухаринска урбагшадта эсэргүү шанга тэмсэл соо илаа.

Нүхэр Сталинай хүтэлбэри доро большевигүүдэй парти социалистическэ гүрэнэй хүсэ шадалые бүхэжүүлжэ, тэрэниие агууехэ ба илагдашагүй хүсэн болгоо.

СССР-тэ гитлеровскэ Германиин хорото муухайгаар добтолон ороходо ба манай Эхэ ороондо үхэлэй аюулай тохёолдоо байхада, нүхэр Сталин болбол фашизмда — хүн түрэлтэнэй эгээл хорото дайсанда эсэргүү советскэ арадай тэмсэлые толгойлоо, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда бүхы советскэ хүнүүдые бодхоон жагсааһаа, дайшалхы ба ажалай габьянуудта советскэ арадые ба тэрэнэй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдые зоригжуулаа. Большевигүүдэй парти хадаа фронтын ба тылэй хүсэлэлгэнүүдые нэгэдүүлһэн байна. Сталинай полководческо ба эмхидхэлэй гениальна, тэрэнэй булад хатуу зориг хадаа дайсаниие бута сохихо ябадал хангаа, фашистска боолшолгын аюулһаа манай Эхэ ороние абараа, агууехэ түүхэтэ илалтануудта асараа.

Агууехэ Сталинаар зоригжуулагдаһан ба хүтэлбэрилүүлһэн советскэ арад хадаа дайнай хойто тээхи жэлнүүдтэ дайнай хойшолонгуудые эгээл түргэнөөр усадхаха, социализмын ороной арадай ажахые ба культурые сэргээн шадань хүгжөөхэ хэрэгтэ өөрынгөө творческо хүсэнүүдые зорюулба. Дайнай хойто тээхи сталинска табанжэлые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө бүгэдэарадай социалистическэ мүрысөөнэй ашаар советскэ арад толотомо амжалтануудые түйлаа.

Манай социалистическэ Эхэ ороной гайхамшагта жэшээ болбол социальна боолшолгоһоо ба национальна дарлалтаһаа сүлөөрхэ замые, бодото эрхэ сүлөөнэй ба зол жаргалай замые бүхы дэлхэйн ажалшадта ба мүлжэгдэгшэдтэ заажа үгэнэ.

1918 оной январьда, түрүүшынгээ алхамуудые Советскэ республикын хэжэ байхада, Ленин иигэжэ хэлээ һэн:

«Манай Соведүүдэй социалистическэ республика болбол үлэсхоорондын социализмын факел болон ба ажалша бүхы олониитэдэ жэшээ болон бата бэхээр оршожо байха. Ондоо тээ — найшалдаан, дайн, шуһа адхаралга, олон миллион хүнүүдэй хосоролто, капиталай мүлжэлгэ, манда — эб найрамдалай бодото политика ба Соведүүдэй социалистическэ республика» (Зох., т 26, нюур 429).

Ленинэй эдэ сэсэн үгэнүүд мүнөөдэр шэнэ хүсэтэйгөөр дуулдана.

Англо-американска империалистнууд болбол Советскэ Союзда ба арадай демократиин оронуудта эсэргүү шэнэ дай үүдхэхээ эрмэлзэнэ, ажалшадые үгытэй ядуу ба үлэсхэлэн хооһон байдалда оруулжа, тэдэнэй эрхэнүүдые хаһана, һүүлшын демократическа сүлөө үгы хэнэ. Тэдэнэр болбол корейскэ арадта эсэргүү хорото агресси эмхидхээ. Капиталистическэ дэлхэйдэхи байдал иимэ.

Манайда, Советскэ Союз дотор, ажалшад коммунистическэ обществые эдэбхи хүсэл ехэтэйгээр байгуулжа байна. Арадай демократиин оронуудай ажалшад коммунистическэ ба хүдэлмэришэнэй партинуудай хүтэлбэрээр социализм байгуулжа байна. Хитадай арадай республикада шэнэ ажабайдал зохёогдожо байна. Германска демократическа республикада шэнэ ажабайдал зохёогдожо байна.

Эб найрамдалай түлөө хүсэтэ хүдэлөөн бүхы дэлхэй дээрэ түргэнөөр дэлгэрбэ. Социализмын хүсэнүүд үдэр бүри ургажа ба бэхижэжэ байна.

Социализмын фронт илагдашагүй, юундэб гэхэдэ, тэрэниие Агууехэ Октябрьска революциин аша үрэ — Советскэ Союз, бүхы дэлхэй дээрэхи демократиин ба эб найрамдалай түг баригша толгойлжо ябана.

Социализмын түг илагдашагүй. Ушарынь, энэ хадаа агууехэ Сталинай бата гарта байна. Бүхы дэлхэйн ажалшадай анхаралынь ба бодолынь нүхэр Сталин тээшэ дура инаглалтайгаар ба найдабаритайгаар хандуулагданхай.

И. БОКОВ.

НЮТАГАЙ СОВЕДҮҮДТЭ ҺУНГАХА ҺУНГАЛТАНУУДТА БЭЛЭДХЭЛ

Агитаторнуудай хөөрэлдөөнүүд

...ровой нэрэмжэтэ культурын ...н соо эмхидхэгдэһэн агитп... урин гоёор шэмэгдэнхэй.

...оло дээрэнь «Декабрин 17— ...лтануудай үдэр» гэжэ гоё ...наар зурагдаһан гаршаг ха... Агитпунктын гэр соо оро... ВКП(б)-гэй ЦК-гэй Полит... гэшүүдэй портредууд, та... тусэбые дүүргэлгээр ма... ороной түүхын ажалтай ...жа харуулһан диаграмманууд ...уудаарнь харагдана. Үйлэд... тусэбүүдэе дүүргэхые ...н уран һайхан зурагууд ...рнь хадаатай.

...ус агитпункт уншалгын ехэ ...й. Витринэнүүд ба столнууд ...рнь һунгуулиин литература, ...журналнууд олоор табяа... Номуудайнь дунда: 1936 оной ...брин 25-да Советүүдэй Онсо ...съезд дээрэ СССР-эй Консти...н проект тухай нүхэр ...линай хэһэн элидхэл, Моск...городой һунгуулиин Ста...округой һунгагшадай ...ууллин урда тээхи суг... дээрэ 1937 оной декабрин ...ба 1946 оной февралиин ...нүхэр Сталинай хэлэһэн үгэ...бии.

...пывын заводой партийна орга...агитаторнууд Лидия ...ровна Сергиенко, Нина Семе...Федорова ба бусад эдэбхи...эр худэлмэрилнэд. Тэдэнэр ...пунктын дэргэдэхи улаан бу...соо һунгагшадтай хөөрэлдэ...ые үнгэргэдэг ба тэдэнэй ойл...й асуудалнуудта харюусадаг...

...лидия Сергиенко хадаа агит...жэ дежурлахадаа гадна, до...хоног соогоо нэгэ дахин һун...лиин участогта гарадаг. Һун...шад тэрэниие ехэ халуунаар ...дадаг. Сергиенко хөөрэлдөөгөө ...һонирхолтойгоор ба удха...тайгаар үнгэргэдэг. Хөөрэл...е һайнаар бэлэдхэдэг ба ...информаци болон статья..., һунгуулиин литературые, ...ужэ вождьнор Ленин ба ...линай зохёолнуудые хэрэг...гаа юм.

...Нүхэр Сергиенко болбол өөрын ...участогай һунгагшадые һун...нууд тухай Дүримтэй танил...а дүүргэжэ, эб найрамдалай ...барингшад Бүхэсоюзна ...рлоки конференциин материал...ай танилсуулжа байна. Тэрэ ...а һунгагшадай һонирхоһон бү...асуудалнуудта харюу үгэдэг ...юм.

П. Борькин.

АГИТПУНКТДА

Мухаршэбэр тосхоной социалистическэ культурын байшан. Энэ байшангай парадна үүдэн дэргэдэ Ленин ба Сталинай портредууд. «1950 оной декабрин 17 — нютагай Советүүдтэ һунгаха һунгалтануудай үдэр» гэжэ улаан бүд дээрэ томоор бэшээтэй лозунг элеэр харагдана.

Тус байшанда агитпункт эмхидхэгдэнхэй. Тэрээн дотор асуудалнуудые тайлбарилдаг стол худэлмэрилнэ. Тэрэ стол дээрэ нютагай Советүүдтэ һунгаха һунгалтануудай тухай Дүрим, РСФСР-эй ба БМАССР-эй Конституцинууд, һунгалтанудта хамаатай бусад номууд табяатай. Мүн «һунгагшада юун тухай уншаха хэрэгтэйб» гэһэн выставкэ, тэрэнэй дэргэдэ номуудай списогууд бии.

Үдэшын 5 сагһаа 11 час хүрэтэр тэрэ агитпунктын дэргэдэ агитатор бүхэн зэлжээ-ээлжээгээр дежурладаг байна. Дежурна агитатор һунгагшадта ойлгогдоогүй асуудалнуудые тайлбарилдаг, советскэ гүрэнэй ба капиталистическэ оронуудай һунгуулиин системэнүүд, тэдэнэй онсо илгаа тухай ба бусад асуудалнуудаар хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэдэг байна. Жэшээлхэдэ, агитатор коммунист нүхэр Куприян Красинский гэгшэ «Коммунизм» колхозоо тус агитпунктда ерэһэн булэг һунгагшадта Волга дээрэхи Куйбышевска, Сталинградска гидроэлектростанцинуудай, Главна Туркменскэ, Урда-Украинска ба Хойто-Крымскэ каналнуудай барилга тухай ехэ һонирхолтойгоор хөөрэжэ үгөө. Эдэ асари ехэ барилганууд хадаа коммунизм байгуулжа байһан манай орондо лэ гүйсэд бэелүүлэгдэжэ шадагдаха гэжэ тэрэ хэлэнэ. Нүхэр Красинскиин хөөрэһэнэй һүүлээр, һунгагшадай нэгэн хадаа капиталистическэ Америкын һунгуулиин системын ямар байдаг тухай манда бага зэргэ хэлэжэ үгыт гэбэ. Тинхэдэнь агитатор К. Красинский харюусаба: Америкын хэдэн миллион хүнүүд һунгаха ба һунгагдаха эрхэгүй юм. Яахадааб гэхэдэ, Америкын Холбоото Штадуудай һунгуулиин хуулиин ёһоор, һунгагшадай һунгаха эрхэеэ эдэлхэ ябадалда хэдэн олон хизаарлалтанууд хэгдэдэг. Жэшээлхэдэ, зөөри шадалай ценз, һунгуулиин налог, эрдэм һургуулиин ценз гэхэ мэтэ ба бусад хатамдаа 50 гаран хизаарлалтанууд США-да хэгдэдэг байна,- гэжэ нүхэр Красинский хөөрэнэ.

Тус агитпунктда худэлмэриин һүүлээр һунгагшад олоороо сугларжа, тэдэнэр һонирхоһон, элдэб асуудалнуудаараа агитаторнуудта хандадаг болонхой. Һүүлэй үедэ уласхоорондын байдал тухайда ВКП(б)-гэй ЦК-гэй лектор нүхэр Костюк, партиин Мухаршэбэрэй айкомой секретарь нүхэр Мурчин гэгшэд лекцинүүдые уншаа. Мүн тус агитпунктда нүхэр М. Елаев «Советскэ Союз—бүхэдэлхэй дэлхэй эб найрамдалай туг баригша» гэһэн лекци уншаһан байна юм. Эдэ лекцинүүдтэ 300 гаран һунгагшад хабаадалсаһан байна.

Тус агитпунктын агитаторнууд Лидия Отставнова, Николай Ефимов, Максим Елаев ба бусад һунгалтануудай тухай Дүримые булэг булэгөөрнь тайлбарилан, һунгагшадтай хэдэн дахин хөөрэлдөөнүүдые үнгэргөө.

Б. Дымбрылов.
(манай корреспондент).

Нютагай Советүүдтэ һунгаха һунгалтануудай тухай РСФСР-эй Верховно Советэй Президиумэй Указай толилогдоһоной һүүлээр БМАССР-эй Совминай дэргэдэхи полиграфическа промышленностиин, хэблэлэй ба номой худалдаанай управлениин типографи һунгуулиин документнүүдые хэблэжэ эхилээ.

Зураг дээрэ: БМАССР-эй Верховно Советэй Президиумэй информационно-статистическэ таһагай инструктор нүхэр Е. Богданов, хэблэлэй цехын бригадир-печатник М. Горлина гэгшэд хэблэгдэн шанарые шалгажа байна. Нүхэр Горлина үйлэдбэриингээ даалгабари 140 процент дүүргэдэг.

З. Веснинагай фото.

ЭДЭБХИТЭДЭЙ ЗҮБЛӨӨН

Һаяхан, ВКП(б)-гэй Мухаршэбэрэй айкомой үүсхэлээр Мухаршэбэр тосхондо партийна, советскэ ба хүдөө ажахын органуудай хүтэлбэрилхы худэлмэрилэгшэдэй зүблөөн боложо. Зүблөөндэ хабаадагшад «Бурят-монгол литературые шудалалга ба «Б. М. Үнэн» газетые тараалга» гэһэн асуудалаар ВКП(б)-гэй айкомой секретарьнууд нүхэд Холбоев, Стулев гэгшэдэй мэдээсэлнүүдые зүбшөн хэлсэбэ.

Мухаршэбэрэй аймагай арадай мурдэгшэ Бубеев, «Б. М. Үнэн» газетын корреспондент Б. Дымбрылов, аймагай финансова таһагай худэлмэрилэгшэ нүхэр Доржиев ба бусад үгэ хэлэжэ зуураа, бурят-монгол литературые шудалалгын ба «Б. М. Үнэн» газетые арад нийтын дунда тараалгын политическэ ехэ удхашанартай байһаниие тэмдэглэбэд. Зүблөөн энэ асуудалаар дэлгэрэнгы шиидхэбэри абаа.

Пропагандистнуудта туһаламжа

Һаяхан ВКП(б)-гэй Баргажанай айком пропагандистнарай 2 үдэрэй семинар үнгэргэбэ. Тэрээндэ хабаадаһан политһургуулинуудые ба кружогуудые хүтэлбэрилэгшэд занятиня үнгэргэхэ эмхидхэл ба методико тухай лекцинүүдые шагнаһан байна.

«Заняти үнгэргэхэ методико» гэһэн лекци нүхэр П. А. Онхотов, «Пропагандистын үгын культура» гэһэн лекци нүхэр Щёкотова, «Языкознанидахи шэнэ шата тухай» гэһэн лекци нүхэр Иванов уншаба.

А. Раднаев.

БАЛЬЖИМА РИНЧИНОВА—ЭРХИМ МАЛШАН

Бальжима Ринчинова — Яруунын мяханай совхозой эрхим гуртоправ юм. Энэ наһажаал эхэнэр хорбод жэлдэ малажал дээрэ, тэрэ тоодо 11 жэл ахалагша гуртоправаар худэлмэрилжэ байна.

Энэ жэлдэ нүхэр Ринчиновагай гүүртэ үбэлжэлгэдэ эрхим һайнаар бэлэдхээ. Малайнь байранууд дулаалагдаһан ба сонхонуудынь шэлэлэгдэһэн байна. Хэдэн һүри үбһэн газаань буулгагданхай. Тугалнуудай ба бусад мал байранууд һайнаар түхеэрэгдээ. Олонхи малынь тарган ба дундаһаа дээшэ шадалтай.

Тус гүүртын малшад Цыжип Аюшеева, Самбу Жигмитова, Һама Базарова гэгшэд ажалдаа һайн амжалтануудые туйладаг. Малшадай үнэн сэхэ ажалай ашаар нүхэр Ринчиновагай гүүртэ мал һурэгөө олошоруулха түсэбөө хэдэн жэлэй турша соо үлүүлэн дүүргэжэ ябана. Мүнөө жэлдэ үнеэн бүриһөө абаһан тугалнуудаа нэгэшье хоролтогүйгөөр, тобир тарганаар түлжүүлжэ байна.

Ж. Бадмаев.

Электростанцинуудай барилганууд

Закаменай аймагай «Коминтерн» ба Сталинай нэрэмжэтэ колхозуудай жаахадаа электрын хүсэ нэбтэрүүлхэ зорилгоор электростанцинуудай барижа эхилбэ.

Мүнөө эдэ колхозууд электростанцинуудайгаа байшангуудай барилгые дүүргэжэ байна. Һаяхан «Сельхозснаб» тэдэндэ локомобильнуудые ба электро-материал эльгээбэ.

* * *

Кабанскын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхоз электростанциин барилгые ноябрин 7 хүрэтэр дүүргэжэ, ашаглалгада оруулхань. Энэнь алдарта һайндэрэй ойдо зорюулагдаһан бэлэгүүдэйнь нэгэн болохо байна.

Е. Вахрушев.

ТОБШО ҺОНИНУУД

Эрхим хонишон. Хэжэнгын аймагай «Ленинэй зам» гэжэ колхозой хонишон Бальжима Аюшеева 200 хониной орондо, 680 толгой хони зунай сагта адуулаа.

Нүхэр Аюшеева бүхы хонидоо ороондо оруулаад, мүнөө үбэлэйнь байрые заһабарилжа дүүргэбэ.

Ш. Цыбанов.

Һургуулинуудай кружогойхидой концертнууд. Мухаршэбэрэй дунда һургуулиин кружогуудай худэлмэри һайнаар эмхидхэгдэнхэй.

Багша нүхэр Ивановагай хүтэлбэрилдэг хоорой ба драматическа кружогойхид арад зоной урда концертнүүдые саг үргэлжэ табина. Гадна, тус һургуулида физическэ, литературна, биологическа кружогууд эмхидхэгдэнхэй. Эдэнэр һургуулида һаяхан ехэ концерт харуулба.

М. Елаев.

МТС-үүдэй ХҮДЭЛМЭРИШЭД! МЕХАНИЗАТОРНУУДАЙ МҮРЫСӨӨНДЭ БҮГЭДӨӨРЭН ОРОЛСОГТЫ!

Түнхэнэйхидэй уряае халуунаар угтаба

ҮДЫН МТС. (Телефоноор абтаба). «Гигант» колхозой (Хори) поли дээрэ худэлмэрилдэг Үдын МТС-эй Дорофей Рассадинай тракторна бригадын гэшүүд Түнхэнэй МТС-эй механизаторнуудай уряае халуунаар угтаба. Тус бригадынхид полевой худэлмэринүүдые дүүргэн сасуу тракторна ба машинна паркаа заһабарилжа ерэхэ жэлэй таридгын худэлмэридэ бэлэдхэжэ эхилһэн байгаа. Тиин мүнөө 6 тракторнуудайнгаа 3-ень, мүн 4 плуг, 3 сеялкэ, 1 дисковэ борной, 1 лущильник, 2 культиватор заһабарилаад байна.

Энэ бригадынхид түнхэнэйхидэй уряатай танилсаад байхадаа, тракторнууд ба машинануудые заһабарилгын 1950 оной дүрбэдэхи кварталай түсэбые һунгалтануудай үдэр — декабрин 17 болотор 200 процент дүүргэхэ тиихэдэ жэлэй түсэбые 1951 оной январиин 1-дэ, комбайнууд ба хүдөө ажахын бусад машинануудай заһабарилгые январиин 5-да дүүргэхэ гэһэн социалистическэ уялга абаад, тэрэнээ нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлһын түлөө улам эршэмтэйгээр худэлмэрилжэ ороба. Гадна, бүхы тракторнууд ба прицепной машинануудаа эрхим шанартайгаар заһабарилха, тиихэ зуураа заһабарилгын хэрэгсэлнүүдэй 15 процентые арбилхаа гэжэ шиидэһэн байна.

Бригадын түрүү трактористнууд Новицкий, Капорский, Рассадин ба бусад үдэр бүриингөө нормонуудые 150—160 процент хүрэтэр дүүргэжэ, ажалай эрхим жэшээ харуулан худэлмэрилнэ.

Тус бригадынхид тракторнууд ба машинануудаа ерэхэ хабарай полевой худэлмэридэ эрхим шанартайгаар бэлэдхэжэ, колхозойнгоо үндэр баян ургаса хуряаха ябадалда хангахын түлөө социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлнэ. Мүн тэдэнэр Сталинай нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ худэлмэрилдэг тракторна бригадынхидые социалистическэ мүрысөөндэ уряа. Иигэжэ, энэ бригадынхид дундуураа һайндэр — декабрин 17-е ажалай шэнэ амжалтаар угтахын түлөө үсэд шангаар тэмсэжэ байна.

Я. Кравченко.

Механизаторнуудай мүрысөөндэ оролсоно

ИВОЛГА. (Телефоноор абтаба). Түнхэнэй МТС-эй механизаторнуудай уряае Саянтын сельсоветэй Калининай нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ худэлмэрилдэг Иволгын МТС-эй Фома Яковлевай тракторна бригадынхид уялга халуунаар угтажа, тракторна ба машинна паркаа заһабарилгаа шэнэ, дээшэлүүлэгдэһэн уялга абаһан, МТС дотороо социалистическэ мүрысөөнэй үүсхэлшэ болоһон байна. Тус бригада нэгэ ЧТЗ, 2 СТЗ—НАТИ, нэгэ «Универсал» тракторнуудһаа, Октябрьска революциин 33 жэлэй һайндэр хүрэтэр 2 СТЗ—НАТИ, 2 сеялкэ, 2 плуг эрхим шанартайгаар заһабарилжа дүүргэжэ, тиихэдэ һунгалтануудай үдэр болотор ааһабарилгые бүрин дүүргэхэ гэжэ шиидэһэй. Мүнөө энэ уялгаа амжалтатайгаар дүүргэжэ байна.

Иимэ харюусалгатай уялга абаад байхадаа, тэрэнээ нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын түлөө бригадын гэшүүд хоорондоо социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлһэн байха юм. Эрхим тракторнууд нүхэд Дружинин, Паданкин ба бусад ажалай үндэр бүтээсэ түйлан, эршэмтэйгээр худэлмэрилнэ. Мүн нүхэд Буркович, Хлебодаровай, Гырыловэй хүтэлбэрилдэг тракторна бригаданууд түнхэнэйхидэй жэшээгээр эдэбхитэйгээр худэлмэрилжэ, тракторнууд ба машинануудаа амжалтатайгаар заһабарилжа байна. Мүнөө эдэ бригаданууд 1—1 тракторнуудые заһабарилжа гаргаа.

Тэрэшэлэн МТС-эй түмэршэ дархан Бобков һунгалтануудай хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгөөр оролсожо, ажалай үльгэр жэшээ харуулан худэлмэрилнэ. Тэрэ болбол үдэр бүриингөө нормые 120—150 процент хүрэтэр дүүргэдэг юм.

Эрхимээр бэлэдхэгдэһэн тракторна ба машинна парк хадаа ерэхэ жэлдэ үндэр баян ургаса хурааһан найдамтай үндэһэ һурэнгэ нэгэн мүн гэжэ тэрээ һаян мэдэһэн Иволгын МТС-эй тракторна түрүү бригаданууд бүхы хүсэеэ элсүүлэн худэлмэрилжэ байнад.

А. Антонов.

Үндэр бүтээсэ түйлана

Гашейн МТС-эй нүхэр С. Раевскиин хүтэлбэрилдэг тракторна бригада Ново-Заганска сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо (Мухаршэбэр) худэлмэрилнэ. Тус бригадынхид энэ жэлдэ тракторна худэлмэриингээ жэлэй түсэбые 128,2 процент дүүргэһэн ба нилээд ехэ хэмжээнэй горючи, тоһодоо материал арбилһан байна. Полевой худэлмэриие дүүргэн сасуу энэ бригада тракторнууд ба прицепной машинануудаа заһабарилжа эхилээ һэн.

Түнхэнэй МТС-эй механизаторнуудай уряатай танилсаад, тэрэниие халуунаар дэмжэхэ зуураа, тус бригада заһабарилгадаха ёһотой 4 тракторнуудай гурбыень Агуехэ Октябрин һайндэр болотор заһабарилжа дүүргэхэ уялга абаа.

Тиин слесарьнууд И. Радионов, Ф. Овчинников, Р. Радионов ба бригадын бусад гэшүүд абаһан уялгаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын түлөө бригадаа заһабарилгада дээрэ үндэр бүтээсэтэйгээр худэлмэрилжэ байнад.

Ч. Дашинимаев.

Партиин гэшүүндэ кандидадуудые ходоодоо хүмүүжүүлхэ

ВКП(б)-гэй гэшүүндэ кандидатаар абтаһан хүнүүдтэ нэгэ жэлэй кандидатска стаж партиин Уставай ...ор хараалагданхай. Ленин — ...линай агууехэ партиин гэшүүн ...дидат болгогдожо абтаһан ...бүхэн хадаа энэ саг соо өөрын ...политическэ хэмжээе дээшэ...жэ, ВКП(б)-гэй Уставтай ба ...рамматай гүйсэд танилсаха ...

Партиин гэшүүндэ кандидадаар ...аһан хүн ВКП(б)-гэй Ус...эрилтэнүүдые гүйсэд дүүр...байбал, кандидатска стажайн ...дүүрэхэтэй хамта, большевист...партиин зэргэдэ гэшүүн бол...абтаха байна.

Партийна эхин организаци бүхэн ...гэшүүндэ кандидат болго...абтаһан хүнүүдые хүмүүжүүл..., тэдэнэй политическэ мэдэрэ... болон худэлмэриин мэргэжэл...барие дээшэлүүлхын түлөө ...эдэ оролдохо уялгатай.

Гэбэшье, зарим эхин партийна ор...цинууд партиин гэшүүндэ ...дидадууд кандидатска стажаа ...үнгэргэжэрхиһэн байдаг. Тэрэ ...жэдэ, Яруунын аймагай «Путь социализма» ...кхозой партийна эхин организаци (секретарииинь нүхэр ...Аюржанаев) хаража үзэе. Энэ ...нүхэр Батомункуев Лодой, ...Жамсуев Гарма гэгшэд 1947 оной августын һарада партиин гэшүүндэ кандидадаар абтаһан байна. Энэ үнгэрһэн гурбан жэлэй туршада тус партийна эхин организаци хадаа дээрэ дурсагдаһан кандидадуудые партиин гэшүүдэй зэргэдэ оруулхаар бэлэдхэхэ худэлмэри тэдэнэй дунда ябуулаагүй. Эдэ кандидадууд хадаа партийна организациин доторой худэлмэридэ һулаар хабаадуулагдадаг, партийна суглаан дээрэ табигдаһан асуудалнуудай хэлсээндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсангүй, абһагүй һүүгаад лэ үнгэрэшэдэг юм. Мүн тэдэнэр партийна бюрогой зүгһөө ямаршье эрилтэнүүдые табигдадаггүй, партийна даалгабари үгтэдэггүй байһаар.

Гадна, эндэхи партийна эхин организаци тэдэ кандидадуудайнгаа идейно-политическэ хэмжээе дээшэлүүлхэ ябадалда анхаралаа багаар хандуулдаг байна. Үнгэрэгшэ 1949—50 оной партийна һуралсалай жэлдэ нүхэд Батомункуев ба Жамсуев гэгшэд тус политһургуулида һуралцхар хараалагдаһан аад, политһургуулиингаа занятинуудта оройдоо 4—5 дахин хабаадалсаһан байна. Энээн дээрэшье тэдэнэр тэрэ программаа ойлгоогүй байшоо.

Гадна, нүхэд Батомункуев ба Жамсуев гэгшэд ажал худэлмэридөө хайша хэрэгээр хандадаг, үдэрэйнгөө нормые дүүргэдэггүй байна. Эдэ дутагдалнууд юун дээрэһээ ушарнаб гэхэдэ, дурсагдаһан партийна эхин организаци партиин доторой худэлмэриин һулаар ябуулжа, тэдэ кандидадуудые коммунистнуудые большевистскээр хүмүүжүүлхэ ябадалда анхаралаа багаар хандуулдаг дээрэһээ болоно.

Партиин кандидадуудые хүмүүжүүлгые һулаар табиһан барималнууд мүн бусадшье партийна эхин организацинуудай худэлмэридэ бии. Жэшээлхэдэ, «Улаан Яруна» колхозой партийна эхин организацида (секретарииинь нүхэр Д. Ванчиков) нүхэд Ц. Бадмаева, Б. Цырендоржиева ба Н. Доржиев гэгшэд 4—5 жэл соо кандидадуудтаа тоолоогдоно. Тус колхозой эхин партийна организаци тэдэ кандидадуудаа партиин гэшүүдэй зэргэдэ оруулхые оролдоогүй.

Иимэ дутагдалнууд мүн Яруунын мяханай совхозой партийна эхин организацида, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой партийна эхин организацида үзэгдэнэ. Энэ юун дээрэһээ болоноб гэхэдэ, дурсагдаһан партийна организацинууд болбол партиин гэшүүдтэ кандидадуудые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ ёһо тэдыгээр хандана.

Партиин гэшүүдтэ кандидадаар абтаһан нүхэдтэ партийна даалгабари үгэжэ, тэдэниие партийна суглаанда хабаадуулжа, политическэ хэмжээень хододоо дээшэлүүлжэ байбал, нэгэ жэлэй туршада тэдэнэр партиин гэшүүдэй уялгые гүйсэд ойлгохо, партиин гэшүүн болохоёо оролдохо байгаа, партиин гэшүүдэй зэргэдэ абтажа шадахашье байгаа.

Партиин Яруунын айком ба тэрэнэй партийна, комсомольско ба профсоюзна организацинуудай тааһаг хадаа партиин доторой худэлмэриин эдэ бүхы дутагдалнуудые сүм усадхажа, ВКП(б)-гэй гэшүүндэ кандидадуудые хүмүүжүүлгэ эрид һайжаруулха гэжэ найдагдана.

А. Бальжинимаев.

„Б.-М. Үнэндэ" бэшэгдэнэй һүүлээр

„Ямаршье ажал хэгдэнэгүй"

Манай газетын сентябрин 10-най номерто толилогдоһон иимэ гаршагтай статья соо хэлэгдэһэн баримтанууд тодоржо, аймаг доторой радиофикацилгые һайжаруулха талаар хэмжээнүүд абтаа гэжэ ВКП(б)-гэй Курумканай айком манай редакцида мэдээсэбэ.

Кировэй нэрэмжэтэ колхоздо 200 точкотой радиоузел байгуулагдаа. Аймагай бусад колхозууд радиоузелнуудые барихаа ба отводуудтай радиоприемнигуудые табиха тушаа договорнуудые баталһан, энэ хэрэгтэ мүнгэн зөөри һомолһон байгаа. Гэбэшье, колхозуудай нэгэдэһэнтэй дашарамдан, энэ асуудал ондоогоор шиидхэгдэхэнь.

«Октябрь», Маленковой нэрэмжэтэ колхозуудай нэгэдэһэн тула тэндэ радиоузел шэнээр баригдаха юм. Тэрэшэлэн Молотовой, Ленинэй нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхозуудтахи радиоузелнууд бүрэхэтэй болгогдохо байна.

Аймагай колхозууд 40 шахуу радиоприемнигуудые худалдан абаа. Гадна, эдэрэһэн радиоприемнигүүд заһагдажа, колхозуудай фермэнүүд ба бригаданудта тодхогдохонь.

Тусхай тогтоол абтаба

«Юундэ муугаар худэлмэрилнэб» гэһэн гаршагтай статья манай газетын октябрин 13-най номерто толилогдоһон байгаа.

Тэрээн соо, гүрэнэй эмхи зургаанай худэлмэрилэгшэдэй союзай Закаменайн райкомой түрүүлэгшэ нүхэр Сафронов ажалдаа дунда ойлгуулажа жэлэй гүрэнэй эмхи зургаануудай худэлмэрилэгшэдэй профсоюзай райкомой худэлмэри һулаар ябуулна, бүхы худэлмэрилэгшэд ба албахаагшадые профсоюзай гэшүүд болгохо хэрэгтэ, ажалай жааг зарьшам һайжаруулгада зохихо анхарал табинагүй гэжэ хэлэгдэһэн байна.

Шалгаад үзэхэдэ, дээрэ хэлэгдэһэн баримтанууд зүб байһаниинь элирбэ. Гүрэнэй эмхи зургаануудай худэлмэрилэгшэдэй профсоюзай райкомой худэлмэри тухай асуудал ВКП(б)-гэй айкомой бюрогой заседани дээрэ зүбшөн хэлсэгдэжэ, дурсагдаһан профсоюзай райкомой худэлмэриие һайжаруулха тухай тусхай тогтоол абтаба гэжэ Закаменай айкомой секретарь нүхэр Яковлев манай редакцида мэдээсэбэ.

Декабристнуудай восстаниин 125 жэлэй ойдо

Республикын хизаараа шэнжэлхэ музей болбол декабристнуудай восстаниин 125 жэлэй ойдо зорюулһан шэнэ экспозици нээбэ. Тус экспозицинь 4 бүлэгһөө бүридэнэ. Түрүүшын бүлэг дотор «Хүдэлмэришэдэй урда-российска союз», «Ородой хүдэлмэришэдэй севернэ союз», «Жаргалта байдалай союз» гэһэн нюуса обществонуудай эмхидхэл харуулагдана. Мүн эдэ обществонуудые эмхидхэгшэдэй болон хүтэлбэрилэгшэдэй портредүүд табигданхай. 1825 ондо болоһон, царизмда эсэргүү революционно хүдэлөөн тухай В. И. Ленинэй үгэнүүд бэшэгдэнхэй. Экспозициин 2-дохи бүлэг соо «1825 оной декабриин 14-дэ Сенатска талмай дээрэ болоһон восстани», «Черниговскэ полкын восстани» гэһэн зурагууд бии. 3-дахи бүлэг соонь декабристнуудые алуурша Николай 1-дэхиин хэһээһэн тухай харуулагдана.

Олон фотодокументнүүд ба картинанууд Читинскэ, Петровско острогуудта каторгада байһан декабристнуудай хүшэр хүндэ ажал тухай хөөрэнэ.

4-дэхи бүлэг соонь Забайкальеда үлдэгдэһэн декабристнуудай ажабайдал харуулһан документнүүд бии. Тэдэнэр таряанажал, огородой ажал, малажал һайжаруулха хэрэгтэнь нютагай арад зондо туһаламжа үзүүлһые харуулагдана.

Экспозицинь декабристнууд тухай Ленинэй хэлэһэн үгэнүүдээр хаагдана.

Ф. Моренец.

Республикын городууд ба хүдөө нютагуудаар һайнзэрэй урда тээхи худалдаа наймаан үргэнөөр дэлгэржэ байна. Худалдаа наймаанай организацинуудай хүдэлмэрилэгшэд Октябриин урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ оролсон абаһан уялгануудаа болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэнэ. Тарбагатайн аймпотребсоюзай райма гай коллектив стахановска вахтада жагсан, эд бараанай эрьесын жэлэй түсэб болзорһоонь урид октябриин 25-да дүүргэбэ. Зураг дээрэ: районно магазинай продавец О. Заиграева эд бараа наймаалжа байна.

М. Минеевэй фото.

Хамтын байрын улаан булан соо

Улан-Удын, Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводто хэдэн зуугаад залуушуул хүдэлмэрилнэ. Тэдэнэй олонхинь энэ жэлдэ эгээл түрүүшынхеэ һунгалтануулта хабаадаха юм. Сталинска Конституцяар олгогдоһон энэ хүндэтэ эрхэеэ зүбөөр эдлэхын тулада залуушуул «һунгалтануud тухай Дүримые», СССР-эй Конституцие ба советскэ һунгуулиин системэдэ хабаатай бусад номуудые ехэ һонирхолтойгоор шудалжа байна.

№ 82 хамтын байрадахи улаан булан уранһайханаар шэмэглэгдэнхэй. Октябрьска революциин алдарта ойе ба нютагай Советүүдтэ һунгаха һунгалтануудай үдэрые ажалай эрхим амжалтануудтайгаар угтая гэһэн урянууд хананууддтань хадаатай. Һунгалтануудта хабаатай номууд, шэнэ газетэнүүд ба журналнууд столнууд дээрэнь олон. Һунгалтануудта бэлэдхэлэй эхилһэнһээ хойшо залуушуул улаан булан-даа урда урданайхида орходоо бүри олооро суглардаг болонхой...

—Нүхэдүүд, мүнөө үдэшэ Бурят-Монголой АССР-эй ажалшадай депутадуудай аймагуудай, городской, городуудтахи районно, сельскэ, сомонуудай ба поселково Советүүдтэ һунгаха һунгалтанууд тухай Дүримэй I ба II бүлэгүүдые дахин дабтая гэжэ агитатор З. Надымова хөөрөөгөө эхилнэ. — Бидэнэй дунда ород, украинец, бурят, белорусс, казах ба бусад национальностиин хүнүүд бии. Таанар барандаа һунгалтануудта хабаадаха адли тэгшэ эрхэтэйт. Иимэ эрхые таанарта Сталинска Конституци олгоо.

Дүримэй хоёр бүлэгые эли тодоор, хүдэлмэришэнэй ажабайдалһаа абажа харуулһан һонирхолтой жэшээнүүдтэйгээр агитаторай хөөрэһэн хойно, тэндэ хабаадагшад өөһэдынгөө һанамжануудые хэлэбэ.

Вагонно-пассажирска цехын модошо дархан Баатар Халтуев үгэ абаад, иигэжэ хэлэнэ:

—Хаанта засагай үедэ минии эхэ эсэгэнэр һунгахаһаа байтагай, һунгалтанууд тухай юушье дууладаггүй байгаа. Би—тэдэнэй хүбүүн—ажаллахашье, һурахашье, амархашье, һунгаха ба һунгагдахашье гүйсэд эрхэтэй байһандаа омогорхоноб. Иимэ зол жаргал ганса манай орондо бии. Харин Америка, Англи ба капитализмын бусад оронуудта ажалша хүнүүд али бухы эрхэнүүдээ хаһагданхай.

Эдэнэй үгые ехэ ханамжатайгаар шагнажа һууһан Владимир Хомуев иигэжэ нүхэдһөө асууна:

—Жэшээнь, һунгагшадай список соо минии нэрэ, сбогой буруу байгаа һаань, хэндэ хандахабиб?

—Тиигээ хадань, ши энээн тухайгаа мэдүүлгэ бэшээд, һунгуулиин Участково комиссида үгэхэш,—гэжэ Цыденжап Шагжиев нүхэртөө заажа үгэнэ.

Эндэ хэдэн хүн үгэ хэлэжэ, һунгалтанууд тухай Дүримэй нэгэдэхи ба хоёрдохи бүлэгүүдые статья статьянуудааранъ тайлбарилан хэлсэһэн байна.

Тус хамтын байрын улаан буланда иимэ дэлгэрэнгы хөөрэлдөөнүүд неделидээ хэдэн дахин болоно. Мүн үе үе болоод лэ элдэб һонин темэнүүдээр лекцинүүд ба элидхэлнүүд үнгэргэгдэдэг юм. Манай орон доторхи асари ехэ барилганууд, уласхоорондын байдал тухай лекцинүүдые һаяхан залуу хүдэлмэришэд шагнаһан байна.

А. Беляев.

Агуехэ Октябриин 33 жэлэй ойн хүндэлэлдэ

ПРАГА, ноябриин 1. (ТАСС). Агуехэ Октябрьска социалистическэ революциин 33 жэлэй ойн һайндэртэ Чехословакиин городууд, тосхонууд эдэбхитэйгээр бэлэдхэжэ байна. Оронои фабриканууудай ба заводуудай олон мянган коллективүүд агуехэ һайндэрэй хүндэлэлдэ зорюулан социалистическэ мүрысөөндэ оронхой. Остравадахи промышленна ехэ предприятиин залуу барилгашад жэлэйнгээ түсэбые уялга соохи болзорһоо 11 үдэрөөр урид дүүргэбэ.

Пражска машина бүтээлгын заводой хүдэлмэришэд табанжэлэй хоёрдохи жэлэй түсэбые дүүргэһэн тухайдаа һаяхан элидхэбэ. Тус заводой хүдэлмэришэд ерэхэ жэлэй тоодо оруулан, продукци гаргажа байна.

ФИНЛЯНДИДА СОВЕТСКЭ БҮХЭШЭД ТОЛОТОМО ИЛАЛТА ТУЙЛАА

ХЕЛЬСИНКИ. (ТАСС). Хельсинкидэ Советскэ Союзай ба Финляндиин бүхэшүүлэй командын хоёрдохи уулзалга октябриин 27-до болобо. Советскэ бүхэшүүл спортивна үндэр шадабаряа дахин харуулжа, 7:1 гэһэн тоотойгоор магчые шүүһэн байна.

Советскэ Союзай чемпион Коткас (хүндэ бэетэй) барилдаһаар 1 минута 31 секунда болоод байхадаа, Кангаснием гэгшые далаарнь газарта унагааба. Советскэ Союзай чемпион Белов (дунда бэетэй) 4 минута 15 секунда болоод байхада финн Киннунен гэгшые диилэбэ. Советскэ Союзай чемпион Егоров (хүнгэн бэетэй) 5 минута 38 секунда болоод нүгөөдэеэ илаа.

Финскэ бүхэ Грэндаль (хүндэшэг бэетэй) советскэ бүхэ Энгласые очкогоор булиһан байна.

СССР-эй ба Финляндиин бүхэшүүлэй матчын командануудай хоёр үдэр болоһон матчда 14:2 гэһэн дүнтэйгөөр Советскэ Союзай спортсменүүд илажа гараа.

Пальмиро Тольятти үбшэлбэ

РИМ, ноябриин 1. (ТАСС). Компартиин генеральна секретарь Пальмиро Тольятти бэеынгээ элүүрэй муудаһан дээрэһээ, мүнөө үедэ римскэ клиникэнүүдэй нэгэндэ байна,—гэжэ Итальянска коммунистическэ партиин секретариат мэдээсэбэ. Эмнэжэ байгаа врач Марио Спаллоне гэгшын хабаадалгатайгаар профессорнууд Чезаре Фругони, Уго Черлетти ба Пьетро Вальдони гэгшэд зүбшэлжэ үзэхэдөө, августын 22-то болоһон автомобильна авариин хойшолон мүн гэжэ тодорхойлоо. 3,5 часай турша соо Тольяттида операци хэгдээд, үбшэниинь эдэгэжэ байна.

Польшодо мүнгэнэй реформо хэгд...

ВАРШАВА. (ТАСС). Мүнгэнэй системые хубилгаха тухай Польско республикын гүрэнэй Соведэй ба министрнүүдэй Соведэй дурадхаһан хуулиин проектые польско сейм хаража үзөө.

Тус проектые сейм нэгэн һаналаар һайшааба. Мүнгэнэй системые хубилгаха тухай хуулиие үндэһэ болгон, Польшодо энэ оной октябриин 30-һаа мүнгэнэй шэнэ тогтомол единицэ—алтаар хангагдаһан злотый бии болгогдоо. Шэнэ злотый 0,222168 грамм сэбэр алтантай тэн байна.

Польско республикадахи экономическа амжалтата байгуулалтын ашаар мүнгэнэй систе... хубилгаха арга хангагдаа. ... хадаа злотын худалдан аб... шадалай саашадаа ургаһые ... ажалшадай ажабайдалай дээ... һые харуулна гэжэ Поль... министрнүүдэй Соведэй тогто... соо тэмдэглэгдэнэ.

Мүнгэнэй реформын аша... польско злотый уласхооро... валютануудай дунда зохихо ... ри ээлхэ байна. Энээнэй ... дэлхэй дээрэхи эгээн бата ба ... тууритай валютын—түгэс ... социалистическэ гүрэнэй валют... —түхэригэй үнэтэй аңляар то... хойлогдоо.

Сиканай хүн зон Хитадай арадай-сүлөөлэлгын армиин сэрэгүүдые халуунаар амаршална

ПЕКИН, ноябриин 2. (ТАСС). Синьхуа агентствын чунцинска корреспондентын мэдээсэһэнэй ёһоор, Тибет ошохо замдань Хитадай арадай-сүлөөлэлгын армиин сэрэгүүдые түбэдүүд ба Сикан провинциин бусад национальностьнуудай түлөөлэгшэд хаа хаанагүй ехэ баяртайгаар угтаба. Нютагай хүн зон Арадай-сүлөөлэлгын армиин сэрэгүүдтэ олон тоото бэлэгүүдые барина. Цяньнин гэжэ уездын центртэ Арадай-сүлөөлэлгын армиин частьнуудай дүтэлжэ ерэхэдэнь, хэдэн ламанар городой ворстануудай дэргэдэ угтажа, сэрэгүүдтэ торгон туг барюулба. Энэнь түбэд заншалаар ехэ хүндэлэлэй тэмдэг мүн. Арадай-сүлөөлэлгын армиин сэрэгүүд городой ламанарта торгон туг мүн лэ барюулаа. Арадай-сүлөөлэлгын армиин командирнууд национальна үсөөнхид тушаа Хитадай арадай правительствын ябуулжа байгаа политик... хүн зониие танилсуулна. Тэд... хадаа түрүүлэгшэ Мао Цзе-д... да, главнокомандалагша ... Дэ-дэ амаршалга хүргэхэ гүй... тайгаар Арадай-сүлөөлэлгын ... мида хандаба.

Сикан провинциин центра... хуби—Лихуада Арадай-сүлөө... гын армиин сэрэгүүдэй ерэхэд... митинг болоо. Түбэдэй залуушу... национальна танца наадаба.

Провинциин хойто талын ... зон урдань эдэ районуудаар ... тадай Улаан Армиин ябан... ба арадай правительствын ... байгуулагдаһые мартаагүй. Тэ... нэр Арадай-сүлөөлэлгын арми... сэрэгүүдые угаа ехэ баяр баяс... лантайгаар угтаа.

Арадай сүлөөлэлгын арми... медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд ... бэдүүдые аргална, ариг ... тухай хөөрэлдөөнүүдые хэнэ.

Японско хүдэлмэришэдэй тэмсэл

ШАНХАЙ, ноябриин 1. (ТАСС). Токиоһоо мэдээсэһэнэй ёһоор, коммунистнуудые хүдэлмэриһөөнь гаргаһан ябадал буруушааһан хүдэлмэришэдые полици мүрдэжэ хэһээжэ үргэлжэлһөөр.

Киодо Цусин агентствын мэдээсэлһээ мэдэхэдэ, Циба префектурадахи Кейсей түмэр замай Цуданума станци дээрэ октябриин 28-да полициин ба хүдэлмэришэдэй хоорондо тулалдаан боложо, хоёр хүдэлмэришэн, хэдэн полициинхид шархат... 28 хүн, тэрэ тоодо Циба префе... рын компартиин комитедэй гэшү... Дзиро Сато, арестовалагдаа.

«Денгиося» компаниин хүдэл... ришэдэй демонстрациие поли... буудаһан ябадал Токиогой ба Ио... гамын хүдэлмэришэдэй дунда ... зэбүүрхэл үүсхэбэ. Буудал... эсэргүү протестын забастовко ... хаанагүй болоо.

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУД

Корейскэ арадай-демократическа республик... Арадай армиин Главна командованиин мэдээ...

Бүхы фронтнууд дээрэ Арадай армиин сэрэгүүд американска ба урда-корейскэ сэрэгүүдтэ эсэргүү эдэбхитэ байлдаануудые хэжэ байна гэжэ Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командованиин ноябриин 2-то дамжуулһан мэдээсэл соо хэлэгдэнэ.

Анчжу (Аньсю) гэдэгэй баруун тээхи райондо Арадай армиин частьнууд добтолжо байгаа американска частьнуудта эсэр... хамгаалгын хатуу шанга ба... даануудые хэжэ байна.

Анчжугай (Аньсю) хойно ... зүүн хойно, тэрэшэлэн Хамх... (Канко) хойто райондо ... участогууд дээрэ Арадай арм... частьнууд ээлжэ байһан ... жүүдһээнь дайсание эрид ... сохилтонуудаар гэдэргэнь ... ба.

ЗЭБҮҮН МУУХАЙ ТИТЫН ФАШИСТСКА БҮЛЭГТЭ ЭСЭРГҮҮСЭН, ЮГОСЛАВСКА АРАД ЭРИД ШУУД ТЭМСЭНЭ

Англо-американска империалистнууд Тито-Ранковичын белградска бандын туһаламжатайгаар Югославие дээрмэдэн тоножо байна. Байгаалиин малтамалнуудаар, үрэжэлтэ газараар, ой модоор, билтарма уһатай гол мүрэнүүдээр баян энэ орондо шуһата террор, үлэсхэлэн зоболон ба гуйраншалга дэлгэрэнхэй.

Өөһэдынгөө ээзрхэхэ үдэрнүүдые утадхаха ба хорото ябадал хэһэнэй түлөө зэмэеэ амасаха сагаа хойшолуулха гэжэ оролдон, Титын фашистска банда элдэб мэхэ гохо, хэрэглэхэ баатай болоно. Энэ жэлэй мартда «арадай» скупщина гэдэттэ «һунгалтануудые» хэхэ хэбэртэйгээр белградска фашистнуудай аашалһаниинь мэдээжэ. Энэ «һунгалтануудай» эсэстэ, югославска скупщина хадаа Ранковичын янычарнуудаар, англо-американска империализмын шпионуудаар ба агентнуудаар һэльбэгдэһэн байна.

Тито ба тэрэнние дахагшад һунгуулиин үгэ гэдэгүүд соогоо Югославидахи хосоролто байдал тухай, Титын бүлэгэй урбаһан политикада ажалшадай эсэргүүсэлтын ургажа байһан тухай хэлэжэрхиһэн байха юм.

—Мүнөө хангалга тухай хэлсэхэдээ, мүнөө тиимэ иимэ бэлэдхэлнүүд болоно гэжэ хэлсэхэдээ, жэл ерэхэ тудам юундэ хүнгэн бэшэ, харин хүндэ болоноб? гэһэн асуудал гарана,—гэжэ фашистска диктатор Ужиц городто үгэ хэлэхэдээ, үг маг гэһэн байна. «Ажаһууха ябадалай жэл ерэхэ бүри хүнгэн бэшэ, харин хүндэ боложо байһаниие» жульническаар тайлбарилха зуураа, Тито болбол хүнүүдые иигэжэ «һамааруулна» гэбэл:

—Мүнөөдэр продуктнуудые оложо абахань хэды бэрхэтэйшье һаа, эдеэ хоолой продуктнууд хүрэхэ хэмжээгээр манайда бии, теэд үглөөдэр, тайлбарилан хэлэбэл, удаадахи жэлнүүдтэ эдеэ хоолой зүйлнүүд хүрэхэеэ болихо. Би иигэжэ уридшалан хэлэнэб, ушарынь энээниие бидэнэр һанаандаа хадагалжа ябаха ёһотойбди.

Сплите ба Дрварта болоһон суглаануудта хабаадагшадые югославска дуче мүн лэ иимэрхүүгээр «идхаһан» байха юм. Тиихэ зуураа, «үнэн сэхэ бэшэ хүнүүд» Югославида олошоржо, правительствын хэмжээ-ябуулгануудые һаатуулна гэһэн гомодол мэдүүлһэн байгаа. Тэрэ хадаа 1949 ондо «хүндэтэ шалтагаангүйгөөр» ажал хүдэлмэреэ орхиһон 400.000 хүдэлмэришэд ба албахаагшадые иимэ «үнэн сэхэ-бэшэ хүнүүдэй» тоодо оруулһан байгаа.

Югославиин ажалша таряашад фашистска ёһо журамда эрид шангаар эсэргүүсэнэ. Энэ жэлэй хабар орон доторнь 2.700.000 га газар таригдаагүй үлэшөө. Энэ жэлдэ ургаса хуряалга ба таряа тушаалга ажалша таряашадай эсэргүүсэлгын улам ехээр ургажа байгаа оршон байдалда үнгэрөө. Залаата культурануудай ба кукурузын ургаса хаа хаанагүй муу, Босниин, Македониин ба Черногориин олонхи районуудта залаата культурануудай ургаса хосоршоһон байна.

Скупщинада болоһон «һунгалтануудай» үедэ бандит дипломат Кардель Словенидэхи һунгагшадай үмэнэ антисоветскэ хорото үгэнүүдые хэлэһэн байна. «Хүшэр хүндэ» байдал тухай хэлэхэ зуураа, «таряашад продуктнуудаа нюуна, үгышье һаа шэниисэ тарихын орондо перец тарина» гэбэ.

Титын ба тэрэнэй туһамаршадай «һунтуулиин урда тээхи» үгэнүүд соогоо югославска хүшэр хүндэ байдалай ушар удхые тайлбарилһанһаа хойшо хахад жэл үнгэрөө. Титын ба тэрэнэй бандын бузар муухай ёһо журамда эсэргүү ажалшадай эрид шанга, нюуса ба эли тэмсэл Югославида боложо байна гэжэ баримтанууд гэршэлнэ. Оронойнгоо бодото патриодууд, эб найрамдалай, демократиин ба социализмын тала барингшад энэ тэмсэл хэнэ.

Хүдэлмэриһөө арсалга хадаа Титын бүлэгэй хорото политикада Югославиин ажалшадай эсэргүүсэлгын эгээн дэлгэрэнгы формонуудай нэгэниинь мүн. Англо-американска империалистнуудай ашаг олзын тулада ажалшад нюргаа табижа үгэхэгүй.

«Виестник» гэжэ фашистска листогто «Ажахыдахи арадай дайсадта эсэргүү тэмсэл» гэһэн гаршагтай статья соонь. Вировитица райондо хүдэлмэришэдэй хүсэ гулидхаха май һарын түсэб майн 26-да миил 45 процент дүүргэгдээ гэжэ хэлэгдэнэ.

Титовскэ газетёнко хадаа хэды нюухые оролдобошье, хүдэлмэришэнэй кадрнуудые элсүүлхэ талаар Ранковичын янычарнуудай үргэнөөр хэрэглэдэг арга методүүдые элирүүлбэ. Промышленностьда хүдэлмэрилхын тула баалалтаар татагдаһан таряашад деревнинүүдһээ гараад хүдэлмэрилхэ газартаа хүрэхэ замдаа бүлэг бүлэгөөрөө тэрьелдэг олон жэшээнүүдые харуулна.

Хүдэлмэридэ «һайн дураар» гулидхалга хэһэн тухай тус газетэдэ бэшэгдэһэн нэгэ ушарые харахада иимэ байна:

«Зарим нэгэн арадай комитедүүд хадаа һайндуранай противопожарна обществонуудай гэшүүдые бултыень шахуу хүдэлмэридэ эльгээнэ. Тиимэһээ зарим городууд болон деревнинүүд саг бусын аюулай болоходо, нэгэшье пожарник үгы болошоно. Дежановец ба Людвит гэжэ Доруварска районой (Славони) тосхонуудта хүдэлмэришэнэй хүсые гулидхаха талаар харюусалгата нюур хадаа пожарна тревога хээд, тэндэ сугларһан һайндуранай противопожарна обществын бүхы гэшүүдэй суглархада, тэдэнэрые ашаанай машинануудта һуулгаад, хүдэлмэридэ эльгээжэрхиһэн байгаа».

«Борба» гэжэ титовскэ фашистска рупор «Сербидэ хүдэлмэришэнэй хүсые яажа бэдэрхэ хэрэгтэйб» гэһэн статья соогоо иигэжэ бэшэбэ:

«Коссово гэжэ шахтанууд дээрэ июль һара соо хүдэлмэришэдэй 23 процентнь хүдэлмэридөө гараагүй... Мүн Ртань гэжэ шахтанууд дээрэ хүдэлмэриһөө гээгдэхэ ябадал үшөө ехэ процент эзэлнэ, тэндэ июль соо дунда зэргээр хүдэлмэришэдэй 27 процентнь хүдэлмэридөө гараагүй. Милавска шахтануудта хүдэлмэридөө гарадаггүй ябадал эгээн ехэ процентдэ хүрэнэ, тэрэнь дунда жэшээгээр 39 процент болоно».

Югославида үлэсхэлэн ба гуйраншалга һараһаа һарада ургажа байна. «Изгрев» гэжэ болгарска газетэ Югославска ажалшадай ажаһуудалай хэмжээнэй улам ехээр доошолжо байһаниие гэршэлһэн шэнэ жэшээнүүдые һаяхан харуулба. Газетэ болбол Югославиин ажалшадай ажамидаралай хэмжээн 1948 онойхидо орходоо 1949 ондо 50 процент доошолоо гэжэ тэмдэглэбэ. Югославска хүдэлмэришэд түйлай муу условинуудта, сүүдхэ соо 10—12, заримдаа 14 час хүрэтэр хүдэлмэрилнэ. Эдеэ хоолой продуктнуудай болон эд бараанай үнэ сэнгүүд саг үргэлжэ хүндэржэ, 1945 оной үнэ сэнгүүдһээ 740 процент үлүүлээд байхадань, мэргэжэлтэй хүдэлмэришэнэй һарын салин хүлһэн бага байһаар. Хэрбээ табан жэлэй урда тээ килограмм талхан 8,5 динар байгаа һаа, мүнөө тэрэнь 100 гаран динар үнэтэй болобо. Килограмм сахарай үнэнь 34 динар байһанаа, энэ үе соо 250—300 динар хүрэтэрөө ургаа, урдань 7 динараар худалдагдадаг хартаабха мүнөө 40—50 динараар худалдагдана.

Орон соо уушханай ханяаданһаа боложо наһа бараһан хүдэлмэришэдэй тоо нэгэ жэл соо 100 мянган хүн болоно гэһэн югославска правительствын нилээд багадхаһан мэдээнүүдые соносоод, ... хажа болохогүй.

Урбагша Тито болбол ... циалистическэ байгуулалта ... гэй тулада бэрхэшээлнүүдые ... сэмгэйгээр гаталхыень югосл... ска арадые «идхаха» гэжэ ... дагууша муухайгаар аш... на. Прокуплье гэжэ горо... (Серби) үгэ хэлэхэдээ, энэ ... бандит «Үшөө хэдэн жэл... даа өөрынгөө хүшэр хүндын ... лаар үнгэрһэн жэлнүүдтэй ... байха» гэжэ эшүүригүйгөөр ... дүүлһэн байна. Энэ хадаа Юго... лавиие американска монополи... дай тонохо ябадал улам ... гадхагдаха, Югославиин хүдэл... ришэд ба таряашад шэнэ зобол... ядаралые үзэхэ гэһэн удха... байна.

Югославиин арадууд өөһэды... үнэн хани нүхэдые мэдэхэ юм. ... һата фашистска ёһо жура... эсэргүүсэн эрид шангаар тэмс... зуураа, тэндэхи арадууд гитле... скэ булимтарагшадта эсэргүү ... ционально-сүлөөрэлтын тэмс... жэлнүүдтэхидэ адляар, агуехэ ... ветскэ Союз тээшэ, хани барис... арадай-демократическа орон... тээшэ, эб найрамдалай ба демо... тиин хүсэн түгэс лагерь тээшэ ... рана. Югославиин ажалшад ха... Титын бандын фашистско-по... цейскэ бузар ёһо журамые ... хэхэбли, социализм амжалта... гаар байгуулжа байгаа арадуу... бүлэдэ өөрынгөө Эхэ орон... бусаан оруулжа шадахабли ... дүүрэнээр этигэнэ.

Л. Баран...

Харюусалгатай редакторай орлогшо Ц. Б. БУДАЕ...

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора—7-85, отв. секретаря—3-23, Отделов партийной жизни, культуры и быта—4-52, сельскохозяйственного и промыш... денности—6-84, мест. информации и писем—6-84. Для междугородных переговоров—16.

Н—02422. Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.000.